

Pašradīts festivāls pašu lietošanai izskanējis

Slepenie viesi Demokrātijas kafējnīcā: Kristīna Ansons (Nacionālā apvienība), Liene Gātere (Progresīvie), Arvils Ašeradens (Jaunā Vienotība), Krišjānis Feldmans (Konservatīvie), Ramona Petraviča (Latvija pirmajā vietā), Agris Freifalts (Katram un katrā), Toms Treibergs (žurnālists un dzejnieks), Alise Zariņa (režisore), Iveta Kažoka (Providus), Ģirts Krūmiņš (aktieris), Vija Kurpniece (Latvijas Dabas fonds), Linda Ulāne (Radi vidi pats!), Dace Savčenko (Mana balss), Žanete Grende (Fonds Viegli!), Baiba Kiršteina (tiesībsargs), Edmunds Svenčs (pulkvežnieks), Aiva Birbele (komiķe), Uldis Rudaks (mūzikas žurnālists).

Lielā tautas staigāšana ir sarunu spēle, kas ļauj visiem kārtīgi izrunāties, satikt vairākus cilvēkus, iepazīties un justies vienotiem. Spēles autori ir Demokrātijas kvartāla kopiena.

Piektdien un sestdien Kuldīgā gan uz ielas, gan parkā, gan kapos notika sarunas – tās bija demokrātiskas un to tēmas spēja ieinteresēt un bija svarīgas visdažādāko vecumu, politiskās piederības, dzimuma un tautību cilvēkiem.

„Bija sanākuši ļoti dažādi cilvēki un pusotru dienu norunājās. Tāds arī bija festivāla uzdevums – tikties atšķirīgiem cilvēkiem, paust savu un uz klausīt citu viedokli. Ikdienā burbuļojam, pat vārāties, tikai katrs savā mazajā burbulī. Viegļāk sarunāties ar līdzīgo, kad viss ir gludi, piekrītam viens otram, liekamies *superīgi* un ar tām vispareizākajām domām. Grūtāk ir tad, ja viedokļi atšķiras, tad sākas konflikts, izejam uz kara takas pierādīt, kurš stiprāks, un nekas sakarīgs nesanāk. Viens no festivāla virsmērķiem ir mēģināt atrast veidu, kā runāt par tām tēmām, par kurām domas dalās, tā, lai tas nebūtu sāpīgi, neaizskartu, un mācēt arī uz klausīt, rodot risinājumu un virzoties tālāk,” stāsta Demokrātijas kafējnīcā festivāla idejas autore un kopā vācēja Maija Jankovska.

Demokrātijas kafējnīcā Kuldīgā notika ceturto reizi, festivāls – otro. M.Jankovska turpina: „Pirmsākumā kafējnīcā veidošanas pamatā bija mans un Ģirta Jankovska radīts koncepts, ko

realizējām kopā ar Kurzemes NVO centru. Idejai par pašradītu festivālu ir daudzi atbalstītāji un līdzdarbības gribētāji, kuri nāk ar savām idejām un dalās ar savām prasmēm. Tā radās dažādas darbnīcas, piemēram, empātijas spēle tumsā, ko radījusi produktu dizainere Māra Skuja, vai *Kvadrātmētrs demokrātijas*, ko piedāvāja aktieris Ģirts Spulenieks.” Kopā festivāla radīšanā iesaistījušies vairāk nekā 100 cilvēki.

Linda Ulāne uz festivālu atbraukusi no Liepājas, viņa *Demokrātijas kafējnīcā* bija viena no slepenajiem viesiem, kas vadīja sarunas: „Parunājām par tēmām, kuras šobrīd mani interesē: kā saglabāt cilvēcību un saskatīt vērtību katrā cilvēkā, par nāvi – vai no tās baidīties vai uztvert to kā dzīves daļu. Patika, ka neiegājām depresīvā noskaņā, bet pārspriedām viedokļus. Guvu domas, kas uzreiz nebija izskaidrojamas un tagad *skrāpē to smadzeni*. Man pat gribējās vairāk *asumiņa*.” Pasākumu kopumā L.Ulāne vērtē kā oriģinālu un iedvesmojošu. „Būt sabiedriski aktīvam pilsonim dažreiz ir diezgan smaga nasta. Šeit ir iespēja iedvesmoties no līdzīgi domājošajiem un nejusties tik ļoti vienam.” Ar viņu kopā ieradusies arī kolēģe Ieva Ignatova no biedrības *Radi vidi pats!*, abas labprāt kaut ko

līdzīgu gribētu organizēt arī Liepājā. I.Ignatova: „Šis festivāls ir fantastisks notikums cilvēkiem, kuri ir vēlme un kuri spēj iziet no savas ikdienas rutīnas, atnākt, būt kopā, runāt, diskutēt un pat spēlēt teātri. Foruma teātrī komandās izspēlējām etīdes par dažādām sociālām problēmām. Diskusija ar jauno zemnieku klubu arī bija ļoti interesanta.”

Kuldīdznieks Aigars Blūms apmeklēja pasākumus abas dienas un arī naktī – piedalījās Eiropas ideju simpozijā, kuru vadīja filozofs Ģirts Jankovskis. A.Blūms stāsta: „Man visspēcīgāko iespaidu atstāja dzīvā realizētā festivāla definīcija – pašradīts pasākums pašu lietošanai. Pārsteidz, cik ātri sakopām *Demokrātijas kafējnīcā* vietu kapos, jo iesaistījās cilvēki, kam tas nebija pienākums, tāda izteikta pašorganizēšanās, kas pēdējā laikā nav raksturīga sabiedrībā. Dīdžeja būda, to pārvietojot, *pažadēja* riteņus – tie neizturēja, bet komanda gan.”

Organizatori plāno rīkot festivālu arī nākamgad. M.Jankovska: „Nu jau vairs nevar atkāpties. Gaidīšu vairāk kuldīdznieku. Es ticu, ka ar laiku aizvien vairāk būs to, kas sadūšosies piepulcēties, jo atmosfēra šeit ir draudzīga un labdabīga, kas nekritizē, bet ceļ.”

Lailas Liepiņas teksts un foto

Rubrikā *Personība* – Kuldīgas dekorēšanas un poligrāfijas uzņēmuma *Dekors RD* vadītāja un līdzīpašniece **Anda Gutlande**.

➔ 6.–7. lpp.

Kuldīgas novada **senioru saiets** Gudeniekos.

➔ 5. lpp.

Kā audzēt skaistas **rozēs**.

➔ 12. lpp.

Šogad **Simtgades stipendija** pasniegta sešiem Kuldīgas novada skolu absolventiem.

➔ 9. lpp.

Muzicē E.Vignera Kuldīgas mūzikas skolas **pedagogi**.

➔ 8. lpp.

Piektdien, 5. augustā:

- Vai vēl būs silta vasara.
- Kas jauns Laidos.
- Florbola vārtsargu nometnē.
- Mazie uzņēmēji un depozi.
- Pielikums *Radošā Kuldīga*.

REDZĒJUMS

Tikai varbūtības teorija

Daina Tafelberga

Vai ceļu satiksmes drošību uzlabos ierosinājums ar naudas sodu sodīt arī tos, kas atļauto braukšanas ātrumu pārsniedz līdz 10 km/h? Pēc sabiedrības viedokļa iespējamās abas varbūtības: gan jā, gan nē. Bieži vien cilvēks savā prātā sadomā kādu paņēmieni, kā pasauli mainīt, bet cerētā rezultāta tomēr nav. Ja minēto ierosinājumu ieviesīs, tad rezultātu uzzināsim tikai pēc laika. To rādīs statistika.

Oficiālie Satiksmes ministrijas dati liecina, ka 2020. gadā (salīdzinot ar 2019. gadu) reģistrēto negadījumu skaits gan ir mazliet samazinājies, taču pieaudzis bojāgājušo un smagi ievainoto skaits. Provizoriskie dati rāda, ka šāda tendence turpinājusies arī pērn un šogad. Latvijā joprojām ir viena no melnās statistikas līderēm Eiropas Savienībā – aizvadītajā gadā ar 146 bojāgājušajiem (79 uz miljonu iedzīvotāju pēc salīdzinošajiem rādītājiem) esam trešajā vietā. Vēl sliktāk ir Rumānijā (90) un Bulgārijā (80), bet Eiropā vidējais rādītājs pērn bija 49 bojāgājušie uz miljonu iedzīvotāju. Gribētos jau, kaut būtu kā Norvēģijā – tikai 44, taču labi, ja izdotos sasniegt ministrijas mērķi šim gadam, tas ir, satiksmes noteikumu pārkāpumu dēļ viņšaulē aizgājušo cilvēku skaitu samazināt līdz 65.

Lūk, tāpēc ministrija nolēmusi, ka jānodrošina arī tie, kas brauc tikai no viena līdz desmit kilometriem ātrāk, nekā atļauts. Šobrīd likums tādus pārkā-

pējus paredz tikai brīdināt. Būtībā jau arī tas ir sods, ja policists tev pakrata ar pirkstu. Droši vien Norvēģijā tā uzskata visi automašīnu, motociklu un velosipēdu vadītāji.

Latvijā laikam ne – te nez kāpēc uzskati pēkšņi mainās. Pēc satiksmes ekspertu atzinuma pa mūsu ceļiem virzās četras ātruma grupas: daļa autovadītāju brauc ar atļauto, daļa pieliek 10 km, daļa – 14 km, un tad vēl ir tādi, kas, ne par ko nebēdādami, spiež gāzi grīdā, jo naudassodu uztver kā maksu par pakalpojumu.

Tieši pēdējā kategorija rada risku visvairāk, jo viņus nesatrauc ne 20 eiro (par ātruma pārsniegšanu līdz 20 km/h), pat ne 200 eiro (līdz 50 km/h). Ceļu satiksmes likuma 55. pantā ir vairāk nekā 20 daļu, pēc kurām nosaka soda lielumu. Bārgākais (vieglajiem auto) – 680 eiro un tiesību atņemšana uz gadu, ja apdzīvotā vietā vai dzīvojamā zonā brauc ar ātrumu, kas ir par 60 km/h lielāks, nekā atļauts. Tādi ir skaitļi, bet ne vienmēr tie ir galvenie.

Diskusijā par šo tēmu viens Drošas braukšanas skolas pārstāvis norādīja, ka būtībā arī *gliemeži* būtu jānodrošina. Tie, kas ārpus apdzīvotām vietām brauc ar nepilniem 90 km/h vai, piemēram, ar 28 km/h Kuldīgas vecpilsētā. Tādi kaitinot un liekot citiem ātrumu pārsniegt. Kurš tad ir bīstamāks – *gliemezis* vai ātrais rupekļis, ja drošības formula katram sava?

„Būtībā jau arī tas ir sods, ja policists tev pakrata ar pirkstu.”

MANUPRĀT

Par pilsētu jāiemācās jūsmot pašiem

Jau agrāk, kad radiem no attālākām pilsētām vajadzēja izrādīt Kuldīgu, sapratu, cik daudz mums pašiem par to jāzina un cik daudz ar pilsētas stāstiem jālepojas. Līdz Ventas rumbai aizgāju tikai tad, kad kāds ciemojās, uz veco ķieģeļu tiltu paskatījies tikai tad, kad vajadzēja parādīt vecāko Eiropā. Bet, ikdienai skrīenot cauri, nenovērtējam, pa kādām vecpilsētas daļām ejam. Šis izjūtas atkal radās, intervējot ārzemniekus. Pirmais, ko viņi nosauca: pilsētā patīk vecās ēkas un ieliņas. Jā, tās pašas, pa kurām braucam ar auto, domās iegrimuši. Lūk, kontrasts, ko ierauga tūrists, bet nemana vietējais. Nosodīt par to nevar – es daru tāpat. Grūti skaisto saskatīt tajā, kas ikdienā acu priekšā. Tas kļūst it kā mazāk īpašs, zaudē

nozīmi un vērtību. Taču tam, kurš redz pirmoreiz, acis liksmo par baudi, ko tām sniedz Kuldīgas šarms. Varbūt es vienmēr meklēju pretpolus un pretrunas. Taču ir tik interesanti, ar kādām acīm var skatīties uz vienu objektu. Atšķiras mērķis: vai gribam mierīgu pastaigu starp senām ēkām vai brīvu ielu, pa kuru ātrāk tikt vakariņās. Bet es izbaudu mirkļus, kad savā pilsētā varu būt tūriste, taču ar priekšzināšanām: zinu pastāstīt par muzeju, Ventas rumbu, tiltu, ēkām. Būtu labi, ja tā spētu katrs. Ikdienā der nedaudz piestāt un novērtēt apkārtni, ieelpot un rast laiku, lai, ja ne citam, tad vismaz sev atgādātu Kuldīgas vecos stāstus vai varbūt tos uzzinātu.

Kristīne Grīnberga

TRĪS PAR VIENU

Ekonomikas ministrija izstrādājusi jaunu programmu, kurā nekustamā īpašuma attīstītāji varēs saņemt atbalstu zemas īres maksas dzīvojamā māju būvniecībai. Ko tā sola? Vai arī mūspusē paredzams ievērojams dzīvojamā fonda pieaugums?

TĀDS ATBALSTS – PIRMOREIZ

1. Ilze Indriksone, ekonomikas ministre:

– Iespēja dzīvot mūsdienīgu prasībām atbilstošā energoefektīvā mājoklī par pieejamu cenu ir ikviena Latvijas iedzīvotāja pamatvajadzība, kas ietekmē mobilitāti un attiecīgi iespējas piedalīties darba tirgū un ekonomikā. Diemžēl liela daļa mājāsaimniecību nepietiekamu ienākumu dēļ nevar irēt labu mājokli par tīru cenu.

Ekonomikas ministrija izstrādājusi pilotprojektu un turpinās strādāt pie jaunu mājokļu pieejamības. Tāpēc atbalsta programmā tiek veidots arī Mājokļu pieejamības fonds, kura darbības mērķis būs nodrošināt finansējumu ilgtermiņā zemas īres maksas mājokļu būvniecībai. Jaunajā programmā atbalstu attīstītājiem sniegs finanšu institūcija *Altum* kā ilgtermiņa aizdevumu (līdz 30 gadiem) un kapitāla atlaidi (līdz 30% no

IZMAKSAS PĀRSNIEDZ SLIEKSNĪ

2. Artis Roberts, Kuldīgas novada domes priekšsēdes vietnieks:

– Šajā programmā ir vairāki nosacījumi, kas var kavēt nekustamā īpašuma attīstītājus aktīvi iesaistīties. Viens no tiem: faktiskās izmaksas jau tagad ir daudz augstākas nekā programmā noteiktie griesti. Arī pašvaldība ir šo programmu izskatījusi ar domu, ka varbūt varētu tajā startēt. Ar minēto nosacījumu aprēķini rāda, ka tas nav izdevīgi.

Ir vēl kritērijs par energoefektivitāti, proti, ēkām jābūt ar ļoti labu siltumizolāciju un jāiekļaujas tā sauktajā nulles ciklā, tikpat kā netērējot enerģiju.

Jau labu laiku tiek virzīta Vakara ielas 6. nama iespējamā pārbūve par dzīvojamā māju. Pašlaik tur telpas ir ierādītas Centra vidusskolas klasēm, kamēr Mucenieku ielā notiek remonts. Faktiski šādu senāk būvētu ēku par saprātīgām izmaksām tagad

attiecināmajām izmaksām). Būs jāizpilda nosacījumi, tai skaitā īres mājas kvalitātes prasības un izīrēto dzīvokļu skaits. Atbalsts būs gan kooperatīvajām, gan komerciālajām sabiedrībām, kā arī publiskajām kapitālsabiedrībām. Īres tiesības varēs iegūt ikviena mājāsaimniecība, kas atbildīs ienākumu sliekšņiem un būs pašvaldības administrētajā rindā. Tā kā programmas mērķis ir nodrošināt mājokļus, noteikts, ka sākotnēji īres maksa nepārsniedz 5 eiro/m², to varēs indeksēt pēc gada vidējās valsts inflācijas. Ienākumu sliekšņi ir šādi: līdz 980 eiro (vienas istabas dzīvoklim), 1635 eiro (divu istabu), 2450 eiro (trīs un vairāk istabu), ja mājāsaimniecībā ir vismaz divi cilvēki. Atbalstu varēs saņemt jau septembrī, un tā ir pirmā programma zemas īres maksas mājokļu būvniecībai novados.

gandrīz nav iespējams nosiltināt tā, lai kvalificētos attiecīgajā grupā. Būvprojekts Vakara ielas namam jau ir uztaisīts, un varbūt līdz gada beigām varēs būvniekiem izsludināt kontroliepirkumu, lai saprastu, kādas ir izmaksas. Jāņem vērā, ka cenas jau ļoti augušas un augs vēl.

Protams, mēs ļoti priecātos, ja uzņēmēji nekustamo īpašumu būvniecībā iesaistītos, tā dzīvojamā fondu paplašinot. Mājokļu īres tirgus pie mums ir tik piesātināts, ka nav, ko irēt. Tiklīdz kāds brīvs dzīvoklis Kuldīgā parādās, tā tas tiek izķerts. Zināms, ka vairāki mūspuses uzņēmēji par šo programmu ir interesējušies, bet jau minētais izmaksu jautājums vairāk par interesi neko nav pamudinājis. Manuprāt, šis būs tāds izmēģinājuma gājiens: ja kāds Latvijā noriskēs kaut ko darīt un pieredze būs laba, tad jau sekotāji būs.

PAŠI SAPROT, KA NESTRĀDĀS

3. Kaspars Bergmanis, Kuldīgas uzņēmējs:

– Skaisti jau izklausās, ka nekustamā īpašuma attīstītājiem būs atbalsts. Bet, ja ieskatās dziļāk, tad ir uzlikti dažādi ierobežojumi, piemēram noteiktas izmaksas par lietderīgo dzīvokļa platību – līdz 1500 eiro vai pat mazāk (ieskaitot zemes iegādi, projektēšanu, būvniecību u.c.). Par tādu cenu nevar uzbūvēt, un cenas iet vēl uz augšu. Otrs būtisks ierobežojums – 5 eiro/m². Ir vēl noteikti ienākumu sliekšņi. Saliēkot šos skaitļus, nekas nevar iznākt. Privātajā sektorā noteikti ne.

Cik zinu, arī pašvaldībām neviens objekts nav bijis lētāks, ja runājam par dzīvojamā platību. Esmu piedalījies darba grupās, kad šī programma tika izstrādāta, un neskaitāmas reizes par šādiem ierobežo-

jumiem izteicis kritiku, taču to jau neņem vērā. Ierēdņi paši ir gudri – ne uzņēmēju, ne citu pieredzē viņi pat neklusās. Daži Latvijā varbūt ir gatavi izmēģināt, visticamāk, kāda bagātāka pašvaldība.

Kritiski jāskatās arī uz Mājokļu fondu, kas tiek dibināts līdztekus programmai un kam būs jāatvēr daļa dzīvokļu. Kuram prievātajam uzņēmējam gan ir vēlme sapīties ar kaut kādu valsts veidojumu? Kāpēc šāda programma nāk klajā tagad un ar skaļiem solījumiem, neparādot būtību? Tāpēc, ka tuvojas vēlēšanas. Ekonomikas ministrijas mājokļu politikas ierēdņi paši taču saprot – šāda programma nestrādās! To var redzēt pēc atbildēm diskusijās ar uzņēmējiem. Pēc pusgada tā jau būs aizmirsta.

Daina Tafelberga

Par svarīgo ziņojiet redakcijai pa tālr. 63350567!

SPECIĀLISTS SKAIDRO

Vērtē iedzīvotāju iespēju piedalīties

Edgars Korčagins,
Valsts kontroles padomes
pārstāvis

Valsts kontrole sākusī revidēt pašvaldības, proti, no dažādiem aspektiem izvērtējam, kā dzīve mainījies pēc administratīvi teritoriālās reformas. Tuvojas beigām personālrēģistrāciju izvērtēšana. Kuldīgas novada pašvaldība gan tajā netika iekļauta, tomēr revīzijas gaitā gūtie secinājumi noderēs ikvienam un palīdzēs noteikt optimālo darbinieku skaitu.

11 pašvaldībās, tai skaitā Kuldīgas novadā, skatāmies, kā tiek organizēta iedzīvotāju iesaiste lēmumu pieņemšanā. Pirms reformas vairākkārt izskanēja bažas, ka, novadiem kļūstot lielākiem, iedzīvotāju vajadzības no attālākām vietām līdz centram nenonāks. Daļai procesu ir likumā paredzēta obligāta sabiedrības iesaistīšana, noteikta publiska ieceru apspriešana un konsultācijas ar attiecīgās jomas pārstāvjiem.

Ne tik pārskatāma un izmērāma ir otra daļa, kas ir tikpat svarīga, – ko pašvaldības dara papildus, lai ikviens iedzīvotājs varētu savu viedokli izteikt un tiktu arī uzklauts. Var jau arī tad, kad likums neprasa, attiecīgās jomas zinātājiem pajautāt viedokli par kāda jau-

na objekta būvniecību vai citu ieceri. Dažkārt novērots, ka šāda iespēja netiek izmantota, līdz ar to rezultāts ir kļūdaini, tiek apstrīdēti, objekts jāpār-būvē u.tml. Mums ir izveidojusies sadarbība ar invalīdu apvienību *Apeirons*. Pēc viņu novērojumiem pašvaldības vēl joprojām vides pieejamībā pieļauj kļūdas tikai tāpēc, ka nav pakonsultējušās, kaut tas neprastu ne līdzekļus, ne ilgu laiku.

Arī obligātās sabiedriskās apspriešanas var izvērtēt: vai tās tiek rīkotas tikai tāpēc, ka likums prasa, un tāpēc ir formālas, vai arī tiešām pēc būtības pašvaldība vēlas uzzināt iedzīvotāju domas. Vērtēsim pēc rezultāta. Viens no kritērijiem: cik daudz iedzīvotāju piedalās. Ja maz, tad skatīsimies tālāk, kādi tam ir iemesli, kādā formā, cik pieejama bijusi informācija un vai apspriešana izsludināta izdevīgā laikā, vai uzrunāta attiecīgā mērķgrupa u.tml.

Pieļauju, ka bieži vien pašvaldības aizbildinās ar iedzīvotāju pasivitāti. Ir jau tādas sabiedrības grupas, kas vienmēr ir inertas, un šķiet, ka nekas viņus neinteresē. Tam ir dažādi cēloņi, tostarp slikta pieredze, kuras dēļ radusies nemanīga pārliecība, ka cilvēkos neviens neklausās. Tāpēc katras revīzijas beigās būs secinājumi un ieteikumi, kā labāk rīkoties.

Mūsu uzdevums nav par katru cenu atrast kļūdas, bet pēc būtības izvērtēt darba efektivitāti un izmantoto resursu lietderību.

Spilgts piemērs ir pašvaldības budžets. Tas ir publiski pieejams, bet reti kurš spēj to saprast. Pat mūsu revidentiem dažkārt ir grūti, kur nu vēl iedzīvotājam, kas ikdienā budžetu nepēta. Tāpēc svarīgi, kā informācija tiek pasniegta – vai iedzīvotājiem saprotamā valodā tiek izskaidrots, kam un cik daudz plānots tērēt.

Vienlaikus ar pašvaldību revīzijām ieskatīsimies arī kapitālsabiedrībās. Te jāatgādina, ka informācijas slēpšanu nevar argumentēt ar komercnoslēpumu. Pašvaldības kapitālsabiedrība nav gluži tas pats, kas privātfirma. To izveido tāpēc, lai izpildītu noteiktas pašvaldības funkcijas, nevis peļņas nolūkā. Kapitālsabiedrība ir tikai juridiska forma, kā tā darbojas. Dažos novados namus apsaimnieko pašvaldības struktūrvienība, citur – kapitālsabiedrība. Ne viena, ne otra ar citiem komersantiem tirgū nekonkurē.

Revīzijas iniciatīvai ir četri galvenie avoti: informācija, ko iegūst pati Valsts kontrole, kontrolējamo institūciju (Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts darba inspekcijas, Korupcijas un noziedzības apkarošanas biroja u.c. iestāžu) sniegtās ziņas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas ziņojumi, kā arī visi iesniegumi no komersantiem un iedzīvotājiem. Revīziju noslēdzot, dodam laiku, līdz kuram ieteikumi jāizpilda. Termini ir atšķirīgi – atkarībā no darba apjoma, likuma normām. Jāatzīst, ka pēdējā laikā situācija uzlabojusies: 93–95% ieteikumu tiek ieviesti laikā.

MUMS RAKSTA

Kā darbojas trešā pensiju līmeņa fondi?

Par nodrošinātām vecumdienām jāsāk rūpēties jaunībā. Viens no veidiem, kā veidot papildu uzkrājumus, ir brīvprātīgi iemaksāt 3. pensiju līmeni.

„Trešā pensiju līmeņa sistēma Latvijā darbojas kopš 2001. gada, un tās dalībnieku skaits ir ap 370 tūkstošiem,” saka *Luminor* ieguldījumu un pensiju produktu vadītāja Anželika Dobrovoļska.

Kas ir pensiju 3. līmeņa fondi?

Atšķirībā no 1. un 2. pensiju līmeņa, kuros dalība ir obligāta, iesaistīšanās 3. līmenī ir brīvprātīga – cilvēks pats lem, vai un kādu summu un cik bieži pārskaitīt. 3. līmeņa uzkrājumam

var piekļūt, sākot ar 55 gadiem, un tas ir ievērojami agrāk par oficiālo pensionēšanās vecumu. Par 3. līmeņa iemaksām no valsts var saņemt iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu – 20%.

Kāda ir atšķirība starp pensiju 3. līmeņa fondiem?

Ir pensiju fondi ar augstu riska līmeni, kas līdz pat 100% var ieguldīt akcijās, un ar vidēju vai zemu risku, kuru portfeli atrodas liela daļa ar fiksētu ienesīguma instrumentiem, piemēram, obligācijās. Jo ilgāks laiks līdz pensijai, jo riskantāku jeb agresīvāku pensiju fondu ieteicams izvēlēties. Kad līdz pensijas vecumam paliek mazāk nekā pieci gadi, jāpievēršas konservatīvajiem plāniem.

Kur pensiju fondi iegulda?

Tie naudu iegulda akcijās, obligācijās un citos finanšu instrumentos. Visiem pensiju plāniem ir plaša diversifikācija, tas nozīmē, ka portfeli atrodas vismaz 30–50 finanšu instrumentu. Pensiju plāni iedalāmi divās kategorijās: aktīvi un pasīvi pārvaldītie. Pasīvi pārvaldītajos līdzekļi tiek ieguldīti instrumentos, kas seko tirgus indeksiem, neveicot izmaiņas ieguldījumu stratēģijā atkarībā no tirgus situācijas. Aktīvi pārvaldītajiem plāniem pārvaldnieki seko līdzīgai situācijai finanšu tirgos un globālajā ekonomikā, lai nepieciešamības gadījumā ieguldījumu stratēģiju mainītu.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai ilgojaties pēc satikšanās ar citiem senioriem? Kā pandēmiju pārvarējāt nesatiekoties? (To jautājām senioru saietā Gudeniekos.)

Mārtiņš Freimanis no Kuldīgas: – Man satikšanās patīk. Jāskatās pēc apstākļiem: ilgoties jau var, cik uziet, bet, ja nevar satikties, tad nevar. Pandēmijas laikā neizjutu lielu trūkumu, ka nevarēju citus satikt, jo pie tā pierod. Tik traki jau nebija – esmu no laukiem, un man darba pietiek. Šodien esmu te tāpēc, ka jābrauc, jo tas nav apspriežams. Vēl ir citas ballītes, kur seniori piedalās un saiet kopā, piemēram, Kabilē, Turlavā un Vānē, tagad būs Kandavā, būs arī *Rumbiņas* jubileja, vēl sporta svētki. Ir patīkama svētku sajūta – tādu vajag.

Līga no Rendas: – Pirmo reizi uz senioru saietu biju pirms kovida. Pandēmiju pārdzīvoju visādi: bija labāk un sliktāk, cits slimoja, cits ne. Mums, visiem rendeniekiem, beidzot satikties ir brīnišķīgi. Braucam, kur vien mūs ved: gan ekskursijās, gan uz teātri un ballēm. Rendā ir lieliska pagasta pārvaldes vadītāja Kristīne Kuzmina un kultūras nama vadītāja Sandra Gailuma – viņas paņem mūs visus un ved. Autobusi ir vienmēr, mēs, pensionāri, vienmēr esam gatavi ceļot. Nesen bijām Alūksnē un Gulbenē. Bija mums Rendā pašiem savs pasākums. Man ir lauku dārzs, bērni un mazbērni, kuriem jāpalīdz, cik var. Garlaicīgi nūdien nav.

Velta Zariņa no Kabilēs: – Jau 20 gadus ar senioriem satiekos. Divus gadus netikāmies, bet pandēmiju pārdzīvojām. Trūka, protams, kopības, nekur nevarēja iet, bija slikti, pat normālas bēres noorganizēt nevarēja. Cik kapos varēja pavadīt, tik arī bija, pārējais bija liegts. Tagad, kad varam atsākt tikties, neizlaižam nevienu pasākumu. Senioram ir svarīgi satikties ar citiem – jo biežāk, jo labāk. Mums ir labs organizators, kurš bieži rīko pasākumus pensionāriem un aicina braukt uz citiem pagastiem. Esmu novērojusi, ka pensionāri uz pasākumiem iet pat vairāk nekā jaunieši.

Silvija Nīlendere un Dzintars Filippova no Kuldīgas: – Par senioru saietu priecājamies, esam pirmoreiz. Uzzinājām no senioru skolas vadītājas, bija uzaicinājums, un mēs piekritām. Uz Gudeniekiem braucām ar autobusu kopā ar citiem no Kuldīgas. Mums te ļoti patīk: iejutamies labi, ir brīnišķīga mūzika, var justies brīvi, ir ļoti laba atmosfēra. Senioriem ir svarīgi satikt citus. Mēs abas satiekamies gandrīz katru dienu, ejam vingrot un peldēt. Pandēmijas laiks mūs tik ļoti neietekmēja, tikāmies virtuālajā vidē – zūmā. Vēl ar citiem senioriem braucam ekskursijās, un tas mums ļoti patīk. Kuldīgā pasākumu pietiek: nesen bija Pilsētas svētki un Demokrātijas festivāls.

Svetlana Mazūre no Kabilēs: – Man patīk, ka senioru saietu ir atgriezušies. Pandēmijas laiks bija ļoti slikts, nevarējām satikties. Sēdēju mājās, sazinājāmies tikai pa telefoniem. Šobrīd viss atkal ir vaļā: kur aicina, tur braucam. Katru reizi jau neiznāk, bet cenšos iespējas izmantot. Senioriem satikties ir ļoti svarīgi, un mēs to arī darām. Man pasākumu pietiek, vairāk nevajadzētu.

Jānis Ruiķis un Astrīda Bērziņa no Snēpeles: – Satikties ar citiem ir *super!* Jānim šī ir pirmā senioru saieta reize. Ļoti patīk, ka visi var kopā paballēties. Ir patīkama atmosfēra un mūzika. Kad pasākumi ir Snēpelē, tos apmeklējam, cik vien var. Braucam arī tālāk, tur mūs ved ar autobusu. Ikdienā, protams, arī tiekamies ar citiem no Snēpeles. Kad varam, padancojam, jo galīgi veci jau neesam. Nevar sūdzēties: cik pensionāriem tie pasākumi doti, tik ir. Vairāk gribētos ekskursijas.

Kristīne Grīnberga, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Covid-19 neatkāpjas

Atvērto datu portāls *Data.gov.lv* vēsta, ka saslimstība ar kovidu ir paaugstinājusies ne vien visā valstī kopumā, bet arī Kuldīgas novadā.

Nedēļas laikā no 23. līdz 29. jūlijam Kuldīgas novadā ir konstatēti 92 jauni inficēšanās

gadījumi. Laika posmā no 16. līdz 22. jūlijam jaunu gadījumu skaits bija 88, līdz ar to vērojams neliels gadījumu skaita pieaugums. 23. jūlijā divu nedēļu kumulatīvais saslimšanas gadījumu skaits bija 245 gadījumi uz 10 000 iedzīvotāju.

Pateiksies labākajiem skolotājiem

Kuldīgas novada domes deputāti apstiprinājuši četrus skolotājus, kas izvirzīti balvai *Gada pedagogs*.

Par gada pirmsskolas skolotāju kļuvusi Ilze Vāvera no Kuldīgas *Bitītes*, par gada pedagogs skolā – Inese Kļaviņa no Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma; par gada pedagogs interešu un

profesionālās ievirzes izglītībā – Sangrita Upeniece no Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra, bet balva *Par mūža ieguldījumu izglītībā* piešķirta Guntai Upesdeglei no V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas.

Nominēti bija astoņi kandidāti. Balvas tiks pasniegtas novada pedagogu konferencē 26. augustā.

Nometnes jaunajiem uzņēmējiem

Lai veicinātu idejas uzņēmējdarbībai Kurzemē, augustā tiks rīkotas divas bezmaksas nometnes jauniešiem. Jāpiesakās līdz 9. augustam.

Kurzemes plānošanas reģions tās rīko kopā ar SIA *Hars*. Pirmā nometne *Gribi būt uzņēmējs – sāc gatavoties jau tagad* pusaudžiem no 13 līdz 17 gadiem notiks Tukuma novada viesu namā *Vītoliņi* no 17. līdz 21. augustam. Otrā – *Ieslēdz savu biznesa jaudu* – jauniešiem no 18 līdz 30 gadiem būs Kuldīgas novada

viesu namā *Laidi* no 22. līdz 26. augustam.

Lektoru vidū – izaugsmes lektore Marija Rasa, finanšu prātības trenere, izaugsmes trenere Kristīne Vilcāne un vēl citi. Darbniecās, komandu un citās nodarbēs dalībnieki apgūs komunikāciju un sadarbību, biznesa ideju izstrādi un prezentēšanu. Būs ekskursijas uz vairākiem Kurzemes uzņēmumiem. Katrā nometnē plānotais dalībnieku skaits – 20, pieteikšanās un plašāka informācija: www.kurzemesregions.lv.

Divām skolām jauna direktore

No 1. augusta Skrundas mūzikas skolas direktore ir Antra Zuntnerē, bet Vārmes pamatskolu vada Dace Kalniņa. To deputāti apstiprinājuši Kuldīgas novada domes sēdē.

Vārmes pamatskolas jaunā direktore Dace Kalniņa: „Mana stiprā puse ir projektu rakstīšana un īstenošana. Cenšos saņemt papildu finansējumu, lai pašiem interesantāk darboties un ieguvums būtu arī skolai. Turpināšu to darīt arī Vārmē, un pāris ideju jau ir.”

A.Zuntnerē savulaik beigusi Latvijas Valsts konservatorijas klavieru nodaļu. Viņai ir liela pieredze kā klavierspēles skolotājai un koncertmeistare. Vairākus gadus viņa strādājusi Alsungas mūzikas skolā, kopš 1986. gada darbavietā ir Skrundas mūzikas skola, un

kopš pērnā novembra viņa tur jau pildījusi direktores pienākumus. A.Zuntnerē ir arī Skrundas kultūras nama un vidusskolas koncertmeistare. D.Kalniņa iepriekš kā skolotāja strādājusi Vārmē, kopš 2016. gada bijusi Jaunlūriņu sākumskolas direk-

„Turpināsim strādāt, un viss būs labi,” tūdaļ pēc apstiprināšanas amatā sacīja Skrundas mūzikas skolas direktore Antra Zuntnerē.

tore, bet šī mācību iestāde tiek likvidēta. Viņa beigusi Liepājas Pedagoģijas augstskolu, iegūtot sākumskolas pedagoģes, pamatskolas mājturības un vācu valodas skolotājas kvalifikāciju.

Inta Jansone
Ričarda Sotaka foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Sods par neatļautas simbolikas lietošanu

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas vecākā inspektora pienākumu izpildītāja Ineta Meiere.

25. jūlijs. Zvans naktī no slimnīcas, kur ir kāds pacients, kuram sniegta medicīniskā palīdzība, bet kurš nemāk uzvesties, jo ir pamatīgā *žvingulī*. Nogādājam viņu mājās. Mucenieku ielā kādā dzīvoklī esot dzirdams, ka kliezot sievietē. Braucam turp. Durvis sievietē atver un paskaidro, ka ir skaļi raudājusi, jo no viņas aizgājis draugs. Dienā Skrundas patruļa apseko pagastus, pārkāpumu nav. Izsaukums uz O.Kalpaka ielu, jo zvanītājam liekas, ka tur tiekot demolēts kāds īpašums. Izrādās, ka tur divi vīrieši tīra īpašumu, ko izdarīt palūgusi tā saimniece. Sieviete tiek sazvanīta, viņa to apstiprina. Skrundā videonovērošanas kameru ierakstos redzam, ka atkritumu šķirošanas laukumā kāds kungs neatļautā vietā un veidā atstāj savus atkritumus. Viņa personību noskaidrojam un liksim atstāto *šmuci* savākt. Šis nav vienīgais šāds gadījums, Skrundas iedzīvotājiem atkritumu šķirošanas laukumā atkritumi jāliek konteineros, nevis pie tiem. Kuldīgā pie kāda veikala atrodas

vīrietis, kuram mugurā ir kreklis ar Latvijā aizliegtu padomju laika simboliku. Viņš skaidro, ka nupat atbraucis no Anglijas un neesot zinājis, ka šāda veida simbolika pie mums ir aizliegta. Par to viņš saņem protokolu. Darba ielā kāds pilsonis sūdzas, ka kaimiņiene esot viņa dzīvesvietas durvis aizslēgusi ar lielo kūts atslēgu un pārcirtusi elektrības vadus. Kad ierodamies, priekšā jau ir Valsts policija (VP), kuri pārņem lietvedību. Vakarā zvans, ka estrādē esošajā parkūra laukumā kāda meitene apzīmē konstrukcijas. Tā arī ir, meitenei sastopam, viņa atzīstas un sola visu notīrīt. Nākamajā dienā viņa atnāk uz policiju pateikt, ka savus zīmējumus ir notīrījusi un vairs tā nedarīs, jo tīrīšana esot bijusi grūta.

26. jūlijs. Baznīcas ielā garāmgājējs pamana, ka pie kādas ēkas atrodas pārpildīts atkritumu kontainers, drāžas krīt uz ielas. Sazināties ar atbildīgo personu, kas sola, ka visu sakops. Adatu ielā pamanām personu, kura sēž ielas malā un lieto alkoholu. Viņam protokols. Zvans no Priedaines, ka tur autobusa pieturā sievietē atradusi dokumentus. Noskaidrojam īpašnieku, viņš dzīvo Saldū. Sazināties ar Saldus pašvaldības

policiju un lūdzam dokumentu īpašniekam paziņot, ka tie atrodas mūsu iecirknī. Vakarā pusē zvans, ka Rendā ir agresīvs pilsonis, kurš izsitis logu. Pilsonis ir pamatīgā dzērumā, logs ir izsists, paša mājoklis ir antisanitārs. Izsaucam mediķus, kuri pēc vīrieša apskates nolemj viņu vest uz slimnīcu.

27. jūlijs. Pusnaktī izsaukums uz Ventpils ielu, kur kāda nama pagalmā ienācis svešinieks, pakritis un guļ. Viņu pamodinot, noskaidrojam, ka gulētājs sajaucis ielas puses, viņš dzīvo mājā pretējā pusē. Nogādājam viņu tur. Patruļa Rudbāržos pie garāžām pamana kvadraciklu, kuram numura zīmes. Pie tā atrodas jaunieši, kuriem izskaidrojam, ka ar šādu braucamo piedalīties ceļu satiksmē nedrīkst.

28. jūlijs. Naktī patruļa pasniedz protokolu dzērājam, kurš alkoholu lieto autobusa pieturā Piltenes ielā. Vakarā divi citi dzērāji tiek pie protokola par stiprinātā vīna lietošanu sabiedriskā vietā. Jelgavas ielā nākas iesaistīties ģimenes strīdā, kas policistu klātbūtnē tiek izbeigts.

29. jūlijs. Pilsētas laukumā, kur šobrīd ir mobilo telefonu uzlādes punkts, atrodas divas personas bez noteiktas dzīvesvietas un

traucē citiem. Abas personas mums ir zināmas un lādē tur savus telefonus. Izskaidrojam, ka tad, kad telefoni uzlādēti, viņiem jādodas prom. Mātera ielā vairāki nesakopti īpašumi. Rudbāržos pie veikala vairākas personas saņem brīdinājumu par to, ka tur alkoholu lietot nav ļauts. Vakarā ziņa no Piltenes ielas, ka divas mums zināmas personas skaļi lamājoties uz sievietēm, kuras, ejot garām, aizrādījušas par uzvedību. Veicam pārrunas ar visām pusēm. Zvans no VP, ka Skrundā pie veikala divi citi lieto alkoholu. Tā ir, abi saņem protokolu. Videonovērošanas kamerās redzam, ka vairāki šoferi joprojām ignorē zīmi *Iebraukt aizliegts* un *brauc pret spalvu* Baznīcas ielā. Visi ieraksti saglabāti un nodoti VP. Vakarā zvans, ka Vārmē kādā īpašumā visu dienu skaļi skanējusi mūzika. Vaininieks atzīst, ka klausījies muzikālos skaņdarbus, bet nav aizdomājies, ka arī dienā tas kādam varētu traucēt. Viņš mūziku izslēdz, sakot, ka ir vēls un jāiet arī pašam pie miera.

30. jūlijs. Piedalāmies Demokrātijas festivālā, kurā cilvēkiem stāstām par mūsu darbu. Kamēr to darām, mums zvana, ka Skrundā pie skolas guļ dzērājs. Sazinā-

mies ar VP un lūdzam aizbraukt. Cits dzērājs guļ Mucenieku ielā. Viņš saņem protokolu. Kamēr šo personu vedam uz iecirkni, garāmbraucot redzam, ka cita kompānija tukšos grādīgo dzērienu pudeles pie puķu tirdziņa. Stājamies malā un arī viņiem pasniedzam protokolus. Naktī zvans, ka Keramikā kādās mājās skaļi skan mūzika. Vaininieks to atzīst, bet mūzika jau ir izslēgta.

31. jūlijs. Naktī zvans, ka pie *Klondaikas* esošajā terasē ir skaļa kompānija. Cilvēkiem tur atnāties ir atļauts, mēs viņus aizdzīt prom nevaram. Dienā Skrundā apsekojam Kalēju un O.Kalpaka ielas krustojumu, jo kādā īpašumā kūpot kodīgi dūmi. Īpašnieks veicis teritorijas uzkopšanu, bet mūsu darbinieku klātbūtnē gūni nodzēš. Vakarā apsekojam Rudbāržus, jo pie veikala regulāri sēžot dzērāji. Šoreiz tur ir viens vīrietis, blakus ir atvērta alkohola pudele, bet, mums redzot, tā netiek tukšota. Vīrietis paņem savu dzērienu iepakojumu un dodas mājās, jo nepatīkšanas negrib. Vakarā izsaukums uz Gaismas ielu, kur ir kautiņš. Izsaucam VP un mediķus, jo divām personām ir miesas bojājumi.

Pierakstīja **Alberts Dinters**

Seniori uz satikšanos nav jānudina

Šovasar beidzot tika dota zaļā gaisma, ka drīkst notikt Kuldīgas novada senioru saiets. Ar nosaukumu *Es bij' laba saimenece* 28. jūlijā tas norisinājās Gudeniekos.

Kurmāles pagasta seniori saietam pieteikušies aktīvi.

Gudenieku cilvēki priecājas par pasākumu viņu pagastā.

Laidu seniori kopību atzīst par galveno.

Pagasta pārvaldes vadītāja Daina Bērende aicināja ikvienu to izbaudīt, jo pandēmijas dēļ tas nav noticis divus gadus. Svētku atklāšanā visus sveica Kuldīgas novada domes priekšsēdes vietnieks Artis Roberts, uzsverot, ka beidzot uz Gudeniekiem varot braukt pa cietā seguma ceļu. Saeitā uzstājās Dobeles zemessargu ansamblis, notika pagastu sapažīšanās jeb širces nodošana vērtējumam, un lauku kapela *Luste* rūpējās, lai seniori var izdejojies pie labas mūzikas. Pēc lozēšanas kļuva skaidrs, ka nākamgad saiets notiks Skrundā. Šoreiz lozēja tikai jaunpienācēji, jo novads kļuvis plašāks.

APMIERINĀTI UN ZIEDOŠI

D.Bērende stāsta: divus gadus zinājuši, ka pasākums jāirko, un svētki izdevušies godam. Lai arī galvenā *kultūras meitene* saslumusi, visi pagasta darbinieki kopā to izdarījuši. Gudenieku specifika esot tā, ka te nav ne estrādes, ne skatuves, taču tas netraucē plāvē pie kultūras nama izvietot galdus un uzcelt skatuvi. Pensionāru šogad esot ap 340 – tas ir kupls skaits. Daina aprīno, cik seniori ir aktīvi, apmierināti un ziedoši. Prieks par tiem, kuri darbojas, dejo un dzied. Katrs pagasts izveidojis savu priekšautu jeb širci, kuru citi novērtē.

VĀROT ZIEPES

Arī Kurmāles pagasta senioriem prieks par atkalsatikšanos. Raita Kuršinska stāsta, ka laikapstākļi ir brīnišķīgi, pasākums lielisks, visvairāk viņa gaidījusi priekšautu demonstrējumus, pati atvedusi tantes priekšautu, kuram ir 60 gadu. Uz saietu viņa gatavojusies kā jau uz svētkiem – cepot un šmorējot. Kurmāles kultūras darbinieci viņa uzteic par labi noorganizēto autobusu – atvedot, kur vien vajagot. Raita kopā ar citiem brauc ekskursijās vai uz teātri, gandrīz katru mēnesi Vilgāles estrādē notiekot koncerts, arī citi pasākumi – ziepes tiekot vārtas gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē. Ruta Kairiša atzīst, ka tādās reizēs

Saieta atklāšanā visus Kuldīgas novada pagastu vadītāji sveic seniorus ar kopīgu priekšnesumu.

Uzstājas Dobeles zemessargu ansamblis.

pašam jābūt optimistam un ar labu garastāvokli. Viņa saietu gaidījusi – senioru pasākumos galvenā esot satikšanās. Ruta cer, ka tas turpināsies.

Kurmāles kultūras organizatore Inete Megne stāsta, ka 2018. gadā senioru saiets bijis šajā pagastā, tāpēc viņa labi zinot, kam organizatoriem jāiet cauri, bet pasākums izdevies. Pandēmijas laikā seniori izjutuši attālumu viens no otra. Kurmāle cilvēki esot ļoti aktīvi, šodien atbraukuši gan no Priedaines, gan Vilgāles. Atsaucība esot – atliekot vien pateikt, kad būs pasākums, kā viss autobuss jau pilns.

IZMEKLĒ LABĀKO KLEITU

Vizma Hartmane no Laidiem stāsta, ka uz saietu gatavojoties kārtīgi. Jāizdomā, ko vilkt mugurā, jāatrod skaistākā kleita. Galvenais esot labs garastāvoklis un kompānija, tad citu neko vairs nevarot vēlēties. Bijis grūti, kad pandēmijas laikā nekas nav noticis, tad laiks pavadīts mājās, lasot

grāmatas, zīmējot, gleznojot un auklējot mazbērņus. Uz senioru tikšanos viņa braucot. Arī Laidos pasākumi esot pieprasīti, taču īpaši Vizma vēlētos kādu skaistu koncertu, kurā ieejas maksa nebūtu augsta. Šajā saietā viņai patīkot gan Dobeles zemessargi, gan dejas, gan atmosfēra. „Skaisti, tik daudz cilvēku ir kopā, jo sen nav tā bijis. Senioriem svarīgi satikties. Laidos svinam dzimšanas vai vārda dienas, ejam viens pie otra. Nav tā, ka sēžam mājās,” atklāj Vizma.

Vera Lepse te jūtoties ļoti labi, svētkus gaidījusi divus gadus. Svarīgi just kopību, jo viņa dzīvojot meža nostūrī. Laidu senioru kopas *Bites* vadītāja Māra Hildebrante saka: kad tiek paziņots par tuvojošos pasākumu, ikviens esot gatavs piedalīties.

SVĒTKUS IZJUST AR SIRDĪ

Aina Spēka nāk no Skrundas puses, taču jau desmit gadus dzīvo Lielbritānijā. Kad no draugiem uzzinājusi par šiem svētkiem,

lidojusi šurp. Maijā trīs nedēļas viņa apskatījusi Kolku, Talsus un Kuldīgu. Somēnes viņa bijusi Kabilē uz koncertu un uz Kuldīgas svētkiem. „Man šie pasākumi patīk, nāku ar prieku. Patīk izdejojies un satikties ar senioriem, jo viņi ir sirsniņi un patīkami. Pensionāriem svarīgi satikties, tad viņi ir dzīvi, jūt kopību, it īpaši, kad tiek ar citu pagastu cilvēkiem,” tā par izjūtām saka Aina.

PRIECĀJAS PAR CIEMIEM

Gudenieku seniori priecājas, ka beidzot notiek kāds pasākums. Sievietes gatavojušās, kā nu kura, bijis jādomā, ko vilkt mugurā, kāda būšot frizūra, kāda kompānija. Tas ir svarīgi. Zeltīte saietu gaidījusi vairākus gadus un dzīvojusi ar cerību, ka būs. Pietrūcis satikšanās ar citiem. Viņai patīk zemessargu uzstāšanās. Zeltīte priecājas, ka pasākumi notiek arī pagastos, jo kuldīdzniekiem jau tā esot daudz, ko var apmeklēt bez braukšanas. Viņa īpaši gaidot pensionāru balles un ekskursijas. Astra pasākumu gaidījusi ar bažām, vai atkal nesāksies nākamais kovida uzliesmojums. Kopā ar citiem esot burvīgi, citādi katrs sēžot savā mājā, taču šeit varot izlustēties, izdziedāties un izdancoties – jauka atpūta. Laima senioru saietā esot pirmoreiz, arī viņa kārtīgi gatavojusies. Šeit patīkot mūzika un mierīgā atmosfēra, esot arī kāds pazīstamais no citiem pagastiem.

SENIORI – TAS IR SPĒKS

Kuldīgas pensionāru apvienības *Rumbiņa* vadītāja Jeļena Lāma stāsta, ka pasākumu visi ļoti gaidījuši. Ieradušies kuplā skaitā – ap 60. Jeļena ir priecīga par pozitīvo gaisotni, koncertu, sagaidīšanu un priekšautu parādi. Pozitīvās emocijas senioriem esot vissvarīgākās. Pa ziemu, kad neesot tikušies, izmēģinātas virtuālās izstādes, taču, iestājoties pavasarim, ievērojot noteikumus, sākuši plānot tikšanās.

Tagad pasākumu ir daudz. *Rumbiņa* augustā rīkos sporta spēles, arī apvienības jubileju, seniori tiekot nodarbināti dažādos projektos. „Cilvēki ir atvērti un pozitīvi. Tas ir labi, ka varam būt kopā, jo tas ir spēks. Senioram katrs satikšanās mirklis ir svarīgs, būtiski ir parunāt un atbalstīt. Mūsu apvienībā var strādāt interešu grupās un pulciņos, tā sajūtot piederību kopienai un sabiedrībai,” saka Jeļena. Viņa īpaši novērtējot Kuldīgas kultūras centra darbu, jo tas organizē tik daudzus labus pasākumus, ka jāespēj tos apmeklēt.

Kuldīgas senioru skola saietā piedaloties pirmo gadu, stāsta vadītāja Ruta Orlova, taču lustēties patīkot visiem. Tas ir svarīgi, jo sapucēties un doties uz pasākumu – tas seniorus atdzīvinot. Daudzi tomēr atteikušies braukt jaunā kovida uzliesmojuma dēļ, jo esot bail saslimt.

„Vāveres ritenis griežas. Bet skrējiens man patīk”

„Man gribas skriet laikam līdz. Ikdienu gadu gadiem dziži nemainās: darbiem piepildīta, griežas kā vāveres ritenis. Un es nevaru apstāties, jo negribas lēkt no tā ārā,” saka Kuldīgas dekorēšanas un poligrāfijas uzņēmuma *Dekors RD* vadītāja un līdzīpašniece ANDA GUTLANDE. Viņa ir arī ilggadēja sieviešu basketbola komandas *Ģertrūde* kapteine un dedzīga sporta līdzjutēja.

Vai ritms vienmēr bijis tik straujš?

Man gribas realizēt to, ko esmu iecerējusi, un darīt to, kas patīk. Es to daru, bet kaut kas arī cieš, jo uz visām pusēm izcili labs nevar būt – pietrūkst laika. Ja esmu pārāk dziļi darbā, tad mājās ģimenei laika reizēm pietrūkst. Ceņš balansēt. Mamma ir prasījusi, kam man vajag tik daudz strādāt. Man nav atbildes. Jo tas nav naudas dēļ. Bet kā dēļ? Lai piepildītu klientu vajadzības? Nezinu. Varbūt tādēļ, ka man tas patīk. Par darbu varu apgalvot, ka gadu gadiem tas ir arī kā hobijs, un tā ir brīnišķīga sajūta, ka gaidu nākamo darbdarbu, lai citiem un sev sagādātu prieku. Labākā atbildība ir apmierināts klients. Man vēl ir otra aizrašanās – tas ir basketbols, ko spēlēju no septiņu gadu vecuma.

Vai kopš bērnības esat kuldīniece?

Jā, esmu te dzimusi un augusi. Kad piedzimu, vecāki jau dzīvoja Kuldīgā. Tēvs Jānis Kurzemnieks nācis no Zosēniem (Cēsu pusē – aut.), bet apprecēja sūitu meiteni Annu – manu mammu. Man ir jaunāka māsa Arta, kura ar ģimeni dzīvo Jelgavā. Mūsu mamma bija pionieri nama direktore un pēc tam ļoti laba bērnu darza audzinātāja. Tēvs bija beidzis kultūras darbinieku tehnikumu, un viņam patika noformēt, dekorēt. Par reklāmu toreiz to nesauca. Viņš par noformētāju strādāja rajona patērētāju biedrībā. Es gāju pie tēta uz darbu, un man ļoti tur patika. Visādi cirkulīši un citi tālaika instrumenti. Bija jārasē, jāraksta ar tušu un spalvu, jākrāso ar otām un pašdarinātiem rullīšiem.

Tātad par šo nodarbi interes jums radusies jau bērnībā.

Kopš bērnudārza laika man patika zīmēt un sportot. Skolas gaitas sāku Kuldīgas astoņgadīgajā skolā, 8. klasi pabeidzu toreiz jaunuzceltajā Kuldīgas 3. vidusskolā. Pēc tam, ļoti iedvesmota, arī vecāku atbalstīta, devos uz Liepājas lietišķās mākslas vidusskolu. Tajā laikā tas likās forši, ka vienlaikus ar vidusskolas izglītību var iegūt arī profesiju.

Tik jaunam doties prom no siltas ģimenes ligzdiņas nav viegli, bet tas iemācīja patstāvību, disciplīnu. Apkārt jauņiešu dzīve ritēja pilnā plaukumā, un bija jāizdara pareizās izvēles. Viss ritēja ļoti labi un veiksmīgi – neko nenozēloju. Vienlaikus ar mācībām sportoju – gan basketbolā, gan vieglatlētikā pārstāvēju skolu dažādās sacensībās, kurās vienmēr ieguvām godalgotas vie-

tas. Diplomdarbā izvēlējos veidot noformējumu veikalim Kuldīgā, un to arī realizēju dzīvē.

Liepājā man atzīmes bija labas, profesija iegūta – gribēju mācīties tālāk par arhitekti, bet, aizbraukusi uz konsultācijām augstskolā, sapratu, ka neko nesaprotu... Vienkārši nobijos, kaut tas nemaz man nav raksturīgi. Laikam Dievs bija paredzējis citu ceļu.

Vai atgriezāties Kuldīgā?

Jā. Un sāku strādāt. Vidusskolā vasaras brīvlaikos biju strādājusi pie tēva praksē, bet pēc studijām mana pirmā darbvietā bija bibliotēka. Pāris mēnešu taisīju grāmatu plauktiem uzrakstus, ziņojumu dēlīšus, un, kad *Lauktehnikā* vajadzēja mākslinieku noformētāju, laimīgā kārtā to darbu dabūju. Toreiz katram lielajam uzņēmumam bija savs noformētājs. Satiku savu pirmo mīlestību, izgāju pie vīra Ainara, piedzima dēls Uģis. Biju bērna kopšanas atvaļinājumā, kad 80. gadu beigās lielos uzņēmumos pamazām sāka likvidēt un reorganizēt. Arī to, kurā strādāju es, un man vairs darba nebija. Arī tēva darbvietā sākās reformas, un tika nodibināts kooperatīvs *Reklāma*, bet visas darbvietas jau bija aizpildītas. Man nācās gaidīt labākus laikus.

No 1991. gada strādāju bērnu darzā *Mārite* par sporta skolotāju, bet arī bērnu darza likvidēja, un man atkal nācās domāt par jaunu darbu. Tieši tad tika nodibināts individuālais uzņēmums *Dekors*. Reklāmas vajadzēja daudz – pasūtījumi bija, jo veikali turpināja strādāt. Sāka nākt pasūtījumi arī no citiem jaundibinātiem uzņēmumiem un dažādām iestādēm. Uzņēmuma darbinieki palika tie paši, kas jau strādāja. Pēc gada viena vieta atbrīvojās, un 1993. gadā pieņēma mani. Biju laimīga, jo varēju darīt to, kas man patiesi patika. Līdz ar mani uzņēmumā ieņāca jaunas vēsmas.

Pašlaik nosaukums ir *Dekors RD*.

Sākumā bija bez RD. *Dekors* tādēļ, ka tieši norāda uz to, ko darām, – dekorējām. Burtus RD (reklāmu darbnīca vai reklāma un dizains – kas nu kuram labāk patīk) pielikām klāt, jo izradījās, ka Kuldīgā ir vēl viens uzņēmums ar tādu nosaukumu. Mēs vēl bijām kā individuālais uzņēmums, tas otrs – SIA, tādēļ nosaukumu mainījām mēs. Sākumā darbojāmies

„Ja es kaut ko daru, tad uz pilnu klapi! Nepratu drusciņ. Gumiju stiept nav manā stilā.”

„Darbā jūtos kā zivs ūdenī. Man tas dod gandarījumu. Bet iekšējo mieru esmu radusi baznīcā,” saka uzņēmēja, SIA *Dekors RD* vadītāja Anda Gutlande.

Ja jums būtu jāpabeidz teikums „*Anda Gutlande ir...*”, ko jūs teiktu?

- **Uģis Gutlands**, dēls: „Anda ir laba mamma un valdes priekšsēdētāja.”
- **Arta Kamola**, māsa: „Anda ir atsaucīga. Vienmēr rūpējas par citiem. Bieži aizmirst parūpēties par sevi. Mil sportu. Sporto pati un jūt līdzī Latvijas sportistiem pasaules startos. Latvijas patriete!”
- **Solvita Lapiņa**, draudzene: „Savā ziņā unikāla, jo radošumu apvieno ar racionālismu un spēju turēties pie savas pārliecības, vērtībām. Šis apvienojums viņu padarījis par lielisku profesionāli, kas spēj uz klienta vajadzībām paskatīties ne tikai no dizaina, bet arī tīri praktiskiem aspektiem. Andu katrs redz citādāku, jo katram viņa atklāj citu personības šķautni. Man un ģimenei viņa ir draugs, un šis vārds izsaka visu. Sevišķi pieaugušā vecumā.”

„Gāju pie tēta uz darbu, un man ļoti tur patīka. Visādi cirkulīši un citi mākslinieka noformētāja instrumenti. Bija jārasē, jāraksta ar tušu un spalvu, jākrāso ar otām un pašdarinātiem rullīšiem. Par reklāmu toreiz to nesauca.”

pagalma ēkā Graudu ielā. Mums bija iegādāti datori, bet vienā naktī tos nozaga. Drošības nolūkos pārceļāmies uz telpām ielas pusē, kur iepriekš bijusi caurlaide.

Kā darbs pa šiem gadiem mainījies?

Tehniski ir praktiski – ļoti. Agrāk krāsojām ar otām, jaucām toņus, zīmējām, rasējām – viss bija roku darbs. Taisījām trafaretus. Mums bija pašdarināti rullīši, ar kuriem izkārtām krāsojām burtus, ornamentus. Rakstījām ar tušu un spalvu. Skolā biju mācījusies burtus rakstīt dažādos veidos. Bija speciālas grāmatas ar dažādu veidu burtiem. Tos ar speciālu aparātu palielināja vajadzīgajā izmērā un tad uztaisīja trafaretus, lai varētu izgatavot izkārtnes un reklāmas. Tika izmantotas velces, cirkuļi, zīmuļi, lineāli un citādas palīgierīces. Tagad viss pakārtots tehnoloģi-

jām, darbs notiek ātrāk, precīzāk. Ir citi materiāli. It kā vienkāršāk, bet izpratnei un redzējumam, kā viss izskatīsies gatavs, ir jābūt. Kompozīcijas, stila, krāsu izjūtai jābūt. Bet visos laikos svarīgākais ir apmierināts klients, un tas nemainās. Kopš tēvs aizgāja pensijā, es kļu- vu par uzņēmuma vadītāju. Sākām cītīgi sekot tehnoloģiju attīstībai un iegādāties dažādas iekārtas, lai būtu ātrāk un labāk. Graudu ielā kļuva par šauru, tādēļ pirms gadiem piec- padsmīt pārceļāmies uz Tehnikas ielu. Sākumā irējām vienu telpu, bet nu jau vairākas. Nemītīgi domājam par attīstību. Ritenis griežas, un mums jāskrien līdzī. Ik pa laikam realizējam kādu Eiropas projektu. Ar pēdējo iegādājāmies izšujamo mašīnu dažādiem audumiem un cepurēm. Pieprasījums apģērba apdrukai ir liels, un tagad varam piedāvāt arī izšūšanu.

Kā uzņēmējdarbībā jūtaties?

Nav pat īsti laika domāt par izjūtām. Jāstrādā. Grūti? Laikam nezinu, kas ir grūti, jo viss jau dzīvē notiek tā, kā tam jānotiek. Ne velti saka, ka Dievs nevienam neuzliek lielu nastu, kā katrs var panest. Kamēr ir neliels darba stress, jābūt mierīgi, kļūstu tramīgi. Man jābūt noteiktam dzīves tempam, lai viss paskatītu.

Vai atvaļinājums jums mēdz būt?

Daudzus gadus nepratu to īsti sev iēplānot, bet pēdējā laikā gan. Vienu nedēļu ziemā cenšamies aizbraukt uz tuvajām siltajām zemēm. Šogad bija ļoti skaists Jāņu ceļojums pa Vidzemes jūrmaļu. Vienu nedēļu pavasarī pavadu kopā ar māsu rehabilitācijas centrā *Jaunķemerī*. Izvēlamies sulu kūri vai citu programmu. Pastaigas gar

Ziemassvētkos Anda ar vīru Oļegu Zubriņu, mammu Annu Kurzemnieci, tēti Jāni Kurzemnieku, māsu Artu Kamolu, viņas vīru Gintu un māsasmeitām Lindu un Tīnu.

Anda Gutlande ar vīru Oļegu Zubriņu un pārējo fanu pulciņu Portugālē, kad Latvijas pludmales volejbolisti Mārtiņš Pļaviņš un Edgars Točs izcīnīja bronzas medaļu.

jūru, pa mežu, procedūras, vingrošana, sarunas, kāda grāmata – tas ir mums kopīgais māsu laiks.

Pastāstiet par ģimeni!

Man ir vecāki, dēls Uģis un vīrs Oļegs. Kad Uģim bija desmit gadu, viņa tēvs gāja bojā avārijā. Man tajā laikā bija 31 gads, un dzīve ritēja tālāk. Pirms vairāk nekā 20 gadiem satikāmies ar manu tagadējo vīru Oļegu. Viņš strādā uzņēmumā *Rendas Uplejas*, brauc ar lielo mašīnu un spēlē hokeju. Mūsu kopīgās interese ir sports un ceļošana. Mums patīk apmeklēt sporta pasākumus, fanot par Latvijas sportistiem. Braucam uz pasaules čempionātiem Latvijas sportistus. Mums vienmēr ir gatavoti tērpi ar Latvijas simboliku, karodziņus un citi fanu atribūti. Daudzus gadus ar vīru braukājam uz pasaules tūres posmiem pludmales volejbolā. Esam bijuši Horvātijā, Polijā, Portugālē un, protams, sacensībās Latvijā. Portugālē pasaules tūres posmā astoņi cilvēki tā iejutāmies spēles atmosfērā, ka pasākuma vadītājs mums pieņāca klāt un jautāja, kā ar tik maz cilvēkiem var savu komandu atbalstīt tik iespaidīgi.

Dēls Uģis kopš 2007. gada ir arī mans kolēģis. Tā kā viņa vecaistēvs

Gunārs Gutlands un tēvs Ainārs nodarbojās ar autosportu, arī Uģim pēc vidusskolas laika un domām bija virzīties automehānikā. Bet izveidojās tā, ka kļuva nevis par automehāniķi, bet autodekoratoru. Apguva datorgrafikas programmas, un jau daudzus gadus uzņēmumā strādājam kopā. Kopš pagājušā gada Uģis kļuvis par līdzīpašnieku.

Kāda esat pēc rakstura?

Grūti sevi noraksturot. Man liekas, ka esmu ļoti laba (smejas). Reizēm mazliet traucē tas, ka gribas būt perfekta. Esmu darbaholīke, tādēļ uz rakstāmgalda līdz perfekcionismam ir ļoti tālu, un man tas traucē. Bet no mājas nevaru iziet, ja viss nav sakārtots tā, lai man ir patīkami atgriezties. Atceeros, ka reiz, kad dēls vēl dzīvoja pie mums, viņš mājās ieraudzījis, ka izlietnē ir daži nenomazgāti trauki, un satraucās, kas noticis... Vienkārši tajā dienā nebija ūdens. Bet ierasta situācija mūsu mājās tā nav. Mani var traucēt pat viena nefira krūzīte. To nomazgāju un tikai tad jutos labi.

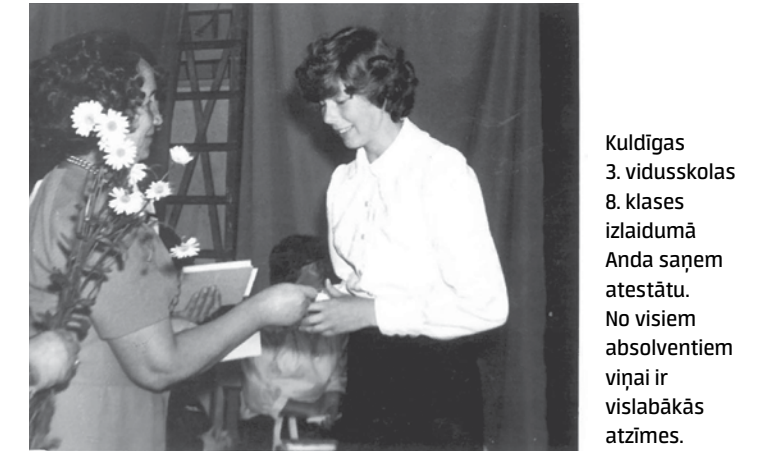
Kādreiz nemācēju no darba atslēgties. Prātā tas man nāca līdzī uz mājām, naktī pamanījās pat gultā ielīst. Tagad protu darbu atdalīt no atpūtas. Brīvdienās no vāveres ritēņa izkāpju un nepadarīto darbu sajūtu sevī nenēsāju. Bet, ja es kaut ko daru, tad uz pilnu klapi! Nepratu

Pēc basketbola spēles Anda Gutlande (2. rindā vidū) kopā ar komandas *Ģertrūde* biedrenēm (no kreisās) Antru Ābulu, Daci Siliņu, Ligitu Terpu, Unu Birznieci, Gunitu Rīnu, (priekšā) Inesi Leināti un Andu Andersoni.

Anda (otrā rindā vidū) ar minibasketbola komandu pēc pirmās Latvijas PSR čempionu medaļas 1976. gadā. Vēlāk ar šo komandu basketbolā izcīnītas dažāda kaluma medaļas Latvijas čempionātos dažādās vecuma grupās.

Kuldīgas 3. vidusskolas 8. klases izlaidumā Anda saņem atestātu. No visiem absolventiem viņai ir vislabākās atzīmes.

drusciņ. Gumiju stiept nav manā stilā. Ja darām, tad darām! Liels prieks, ka viss mans kolektīvs ir uz viena viņa. Ceru, ka protu cilvēkus iedvesmot.

Kas jums patīk citos?

Miers. Smaids. Humora izjūta. Godīgums. Disciplīna. Vēl man ir tāda divaina sajūta, ka esmu vienā vecumā ar to cilvēku, ar kuru tai brīdī sarunājos. Mani kolēģi ir trīsdesmitgadnieki, esot kopā ar viņiem, neliekas, ka esmu vecāka. Es nepratu noteikt cilvēka vecumu vizuāli. Tikai pēc izjūtām.

Kas ir svarīgās vērtības, kas

gadiem nemainās?

Man vienmēr bijis svarīgs godīgums, godaprāts. Svarīgi būt godīgai pret visiem: pret ģimeni, darbu, citiem cilvēkiem, sevi un jebkuru dzīvu būtni. Mūsu nevaru nosist. Gribas būt starp godīgiem, atklātiem cilvēkiem. Bez zemtekstiem, slēptiem motīviem un meliem. Man patīk spēlēt ar atklātām kārtīm un būt starp tādiem cilvēkiem, kuri dara tāpat. **Kas jums vislabāk garšo?** Viss ir sezonāls. Ziedi man patīk tie, kas zied tajā gadalaikā. Augļi, dārzeņi un ogas garšo tie, kas tajā laikā nogatavojas. Ekso-

Andas dēls Uģis Gutlands pastaigā ar suni.

„Man patīk spēlēt ar atklātām kārtīm un būt starp tādiem cilvēkiem, kuri dara tāpat.”

tikai var pievērsties tad, kad nav nekā sezonāla. Esmu visēdāja. Uz jebkuru ēdienu skatos kā uz Dieva dāvanu.

Vai esat sajutusi Dieva klātbūtni?

Ļoti. Daudz. Ik brīdī. Eju baznīcā – Kuldīgā Annas un arī Ivančes baznīcā. Ceņšos to darīt katru svētdienu. Ziemā tas man pat tīri labi iznāk. Vasarā brīvdienās ir izbraucieni, tad dievkalpojums apmeklēt neiznāk. Eju tur tāpēc, ka man tas dod prāta skaidrību un mieru.

Vai esat ticīga kopš bērnības?

Nē. Mani vecāki nav kristieši, bet vecmāmiņa no tēva puses bija. Viņa mani mazliet mēģināja tajā ievirzīt, uzdāvināja Bībeli un dziesmu grāmatu. Bet tas bija laiks, kad mācījās skolā, gaidīju, kad kļūšu oktobrēns, kad man būs sarkanais pioniera kaklauss. Es toreiz nedomāju par politiku un to tā neuztvēru. Vienkārši iekļāvos padomju sistēmā, kurā dzīvoju. Uz baznīcu eju pēdējos piecus gadus – esmu sajutusi, ka man to vajag. Es mekleju mieru un tur to rodu. Vīrs ir teicis: kopš eju uz baznīcu, mans raksturs mainījies uz labo pusi. Sadzīviskas problēmas jau nekur nepazūd, bet es par tām vairs tā nesatraucos.

Kas ir pats divainākais, ko esat piedzīvojuši?

Man visu laiku ir divaini notikumi, kuros varu par sevi pasamieties. Priečajos, ka dažādas situācijas varu uztvert ar humoru. Man patīk dzīvot priečaji – patīk joki, patīk skatīties kinokomēdijas. Domāju, ka divainākais vēl ir priekšā. Šī intervija arī ir divains notikums.

Vienreiz gadā jau var

Mūzikas skolotājus visbiežāk redz mātām bērņus un jauniešus spēlēt vai dziedāt. Retāk publika var uz skatuves novērtēt viņu pašu profesionalitāti. E.Vignera Kuldīgas mūzikas skolas pedagogi nesen Pilsētas svētkos tādu iespēju radīja, *Vasaras vakara koncertā* skolas pagalmā muzicējot dažādos sastāvos.

ATELPA NO IKDIENAS

Tradīcija radusies pirms trim gadiem. Pērn kovida ierobežojumu dēļ izpalika, bet šogad skolotāji sarosījās atkal. Kā atzina direktore Andra Zvejniece, mācību laikā jau neiznāk uzstāties pašiem, bet vasarā varot augām dienām un vakariem muzicēt savam priekam. Un vismaz reizi gadā arī citus tā iepriecēt.

„Tā ir kā atelpa no ikdienas,” patīkamu klausīšanos novēlēja A.Zvejniece, grupas *Latvian Voices* agrākā dalībniece, piesakot sevi tikai kā dziedātāju kopā ar kora klases skolotāju Amandu Gertneri. Koncertā piedalījās arī instrumentālisti: Līga Aleksandra Jāvalde (saksofons), Līga Saulgrieze, Marta Ozoliņa un Larisa Gailīte (klavieres), Sanija Gulbe, Inguna Svāra un Velta Jūrmale (vijole), Baiba Jūrmale (čells) un Uldis Kleinbergs (klarnete). Tehniski to nodrošināja Indra Damberga un Ilona Klepere. Skatītāju pārpildītais pagalmā un aplausi liecināja, ka šāds pasākums kuldīdzniekiem vajadzīgs un patīk arī viesiem.

PAŠI IZVĒLĒJĀS UN ARANŽĒJA

Programmā bija iekļautas dziesmas un skaņdarbi, kas patīk pašiem. Solistes izpildīja pazīstamas estrādes dziesmas, instrumentālisti – vairāk klasiku. Dziedātājiem izvēle ir daudz lielāka, jo nodziedāt taču var teju visu, individuāli nospēlēt arī. Grūtāk ko atrast konkrētajam instrumentālajam sastāvam, kas dienā nespēlēs. „Repertuāru veidojam kopā, bet viens ir mūzika, kas mums pašiem patīk, otrs – kā to nospēlēt kopā ar citiem,” teic L.Saulgrieze, kura apņēmusies koordinēt programmu. „Tādiem sastāviem gatavs nav uzrakstīts nekas – pašiem arī nācās aranžēt un pārlikt instrumentācijas. Vienu skaņdarbu gaidīju divus gadus, kad beidzot varētu nospēlēt. Tā kā šī nav pastāvīga koncertprogramma, bet pašu priekam vienam vasaras vakaram, konkrētas auditorijas nav. Mūsu klausītāji pārsvarā ir ģimenes, draugi, kolēģi, citi cilvēki, kam patīk mūzika. Protams, audzēkņi un viņu vecāki. Bērņiem svarīgi redzēt, ka mēs ne tikai liekam kaut ko darīt viņiem, bet pašiem arī protam.”

PEDAGOGISKAIS DARBS ATŠKIRAS

Kā tad izdodas skolotājam ar skolotāju saspēlēt? „Man ļoti viegli,” nosmej B.Jūrmale. „Līga Saulgrieze ir mans māsa. Un ar mammu Veltu Jūrmali kopā ir

Ulda Stabulnieka dziesmu ar Dagnijas Dreikas vārdiem *Paliec un neaizej* klausītāji pieprasīja atkārtot, un otrajā reizē daudzi arī dziedāja līdz. Solistes: direktore Andra Zvejniece (no labās) un skolotāja Amanda Gertnera.

„Šādi koncerti ir svarīgi, lai bērņi redz, ka skolotāji ne tikai māca citus, bet arī prot spēlēt pašiem,” teic klarnetes pedagogs Uldis Kleinbergs.

spēlēt, kopš instrumentu paņēmu rokās, tātad jau no bērņības. Jāatzīst, ka tad, kad mācījos pati, tam atlika vairāk laika. Tagad, kad esmu skolotāja, saspēlēt iznāk mazāk. Ārpus mācībām – tikpat kā nemaz.”

Kolēģi piebilst, ka skolotāji pie klavierēm sēžas vai savu instrumentu ņem rokās katru dienu, citādi jau nevar bērņam iemācīt. Spēlē ansambļos un kamerorķestros ar audzēkņiem, dažkārt ar citiem skolotājiem. Tomēr pedagogiskais darbs no pastāvīgas koncertēšanas atšķiras. Mūsu mūzikas skolotāji arī neiet piepelnīties kāzās, bērēs, jubilejās un citos saviesīgos pasākumos. Skolotāji ir dažādi: visi ir pedagogi, bet visi nevēlas kāpt uz skatuves, ja vien to neprasa mācību darbs.

IESPĒJA JAUNAJIEM

V.Jūrmale ir viena no visvairāk pieredzējušajām, veidojusi ansambļus un vadījusi kamerorķestri, bet ne jau tāpēc, lai gozētos publikas priekšā. Pedagoga galvenais mērķis ir dot iespēju audzēkņiem. „Kolēģi jau sen mani pārauguši,” atzīst V.Jūrmale. „Uz jaunajiem varu tikai noskatīties un pēc vajadzības piebiedroties.”

S.Gulbe ir viena no jaunākajām. Beigusi šo mūzikas skolu,

pēc tam Ventspils mūzikas vidusskolu, pagājušajā gadā – Mūzikas akadēmiju un dzimtajā pilsētā atgriezies kā vijoļspēles skolotāja. „Ar to saspēlēšanos ir interesanti,” viņa saka. „Visi esam profesionāļi. Svarīgi, kā izveidojas attiecības. Akadēmijā ansambļos spēlēju lielākos un mazākos sastāvos. Uzreiz jūtams: ir saikne vai nav. Vienam otru jāizjūt, tikai tad var saprasties un labi saspēlēties.” A.Zvejniece piebilst, ka jābūt arī virsvadītājam, kuram visi uzticas, lai katrs nevelk uz savu pusi.

NO AUDZĒKŅA PAR SKOLOTĀJU

Atšķirībā no pieredzējušajiem pedagogiem, kuri jau agrāk spēlējuši kopā vai katrs savā kabinetā ar audzēkņiem, Sanija te nostrādājusi tikai pirmo gadu. Taču kolēģus iepazīt nevajadzēja – pārsvarā tie paši skolotāji, kuri strādāja tad, kad viņa te mācījās. Tas bijis kā neliels apgrūtinājums – iejusties vienā līmenī un kolēģi neuztvert tikai kā kādreizējo skolotāju. Ilggadējā skolotāja I.Svāra uz jautājumu par pirmo vijoļi improvizētajā stīgu kameransamblī norāda, ka esot pat divas: abas jaunās vijoļspēles skolotājas. Dažus gadus te strādā arī Laine Balode no Aizputes. Ar lielu in-

Vasaras vakara koncertu Kuldīgas mūzikas skolas pagalmā ar Ingmaru Zemzara darbu *Dzimtenē* iesāk Līgu duets: Līga Aleksandra Jāvalde (saksofons) un Līga Saulgrieze (klavieres).

Čelliste Baiba Jūrmale (no labās) mammas Veltas Jūrmales vijoļspēli klausījusies kopš dzimšanas. Mūzikas skolas stīgu kvartetā viņām pievienojusies jaunā kolēģe Sanija Gulbe, bet Inguna Svāra te nav redzama.

teresi viņa gaidījusi koncertu ar kolēģiem, diemžēl saslimusi un nav varējusi piedalīties. Palicis vienīgi prieks par gatavošanās saspēli.

LAI AUDZĒKŅI REDZ

Četrus gadus klarneti te māca Uldis Kleinbergs. Viņš gan norāda, ka pie jaunajiem pedagogiem viņu pieskaitīt nevarot, jo iepriekš bijis mūzikas apritē citur. Mācījies toreizējā Latvijas konservatorijā, tad kādu laiku instrumentu nolīcis malā, līdz uzaicināts Ventspils pūtēju orķestrī. Palīdzējis mājas kārtībā meitai mācīties mūzikas skolā, un tas bijis iemesls, lai mūzikā atgrieztos profesionāli. „Nekas jauns te nebija jāapgūst, jo savulaik esmu šo skolu beidzis, kolēģi gan mainījušies,” tā U.Kleinbergs. „Pēc saspringtā mācību gada iestājas miers, bet nevar ļaut tam ievilkties. Kopīgā muzicēšana vasarā atkal uzdod toni un enerģiju. Manuprāt, svarīgi, ka bērņi var pedagogus redzēt uz skatuves. Lai nav tā, ka visu laiku tie tikai prasa un prasa no viņiem, bet paši savas prasmes citiem nerāda. Šī ir reize, kad mūzika var parādīt dvēseles lidojumu, dot emocionālu piedzīvojumu. Stundās klasē tā neiznāk. Es jau arī esmu no tiem daudzajiem, kuri

pēc mūzikas skolas apsolījās: „Šis durvis esmu aizvēris uz mūžu!” Bet tikai ar laiku var novērtēt patiesās vērtības.”

GAIDA JAUNOS

Arī profesionālās ievirzes skolā izjūt jauno kolēģu trūkumu. A.Zvejniece novērojusi, ka pēc augstskolas tie gan uz Kuldīgu atnāk, bet tad daļa aiziet. Darba skolotājiem te netrūkst. Kovids un attālinātās mācības sākumā nobiedējuši, kā būs ar bērņiem interesi par mākslu un mūziku. Bet tas bijis pārejoši – audzēkņu joprojām netrūkst. Arī zēnu ir daudz, viņus vairāk interesē ģitāra un sitamie instrumenti, bet šajās jomās ir vakances. Galvenā paaudžu maiņas problēma: mazpilsētās jaunajiem nav tādu iespēju, kādas piedāvā lielpilsētas. Un šeit arī dzīvokli nevar atrast. Tāpēc prieks par katru kuldīdznieku, kurš atgriežas. Arī par tiem, kurus var pievilināt no kaimiņu pilsētām, taču no nemitīgas braukāšanas cilvēks var nogurt. „Interese par mūziku mūsu pilsētā ir liela. Pavasarī uzņemšana jau bija, pirms jaunā mācību gada atkārtosim, jo vasarā vēl daudzi var sadomāt mācīties. Par skolotājiem kaut kādam risinājumam jābūt,” optimistiski nobeidz skolas direktore.

Simtgades stipendija – apliecinājums ieguldītajam

Šogad Simtgades stipendija pasniegta sešiem Kuldīgas novada skolu absolventiem. Tas ir vienreizējs 500 eiro atbalsts, ko Latvijā katrā vidējās izglītības iestādē iegūst viens izlaiduma klases audzēknis. Balva tiek piešķirta par mācību sasniegumiem, sabiedrisko darbu, iesaistīšanos mākslinieciskajā pašdarbībā un sportā un ieguldījumu skolas attīstībā. Kopš Latvijas simtgades piekto gadu absolventiem to piešķir Finanšu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija un VAS *Latvijas loto*.

Citi Kuldīgas novada jaunieši, kuri saņēma Simtgades izcilnieka balvu:

- **Nils Zīle** no Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas,
- **Natālija Dolgova** no Skrundas vidusskolas,
- **Pēteris Ļebedevs**, kurš beidzis Kandavas lauksaimniecības tehnikumu.

Uz balvu neesot cerējis Pret mācībām – ar nopietnību

Jans Alens Berševics izlaiduma dienā pie Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma durvīm vēl nezina, ka saņems Simtgades izcilnieka balvu.

Janam Alenam Berševicam no Aizputes ir 20 gadu, un viņš šogad beidzis Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu, kur četrus gadus mācījies par loģistikas darbinieku kvalifikācijā *Telemehānika un loģistika*.

Iegūstot Simtgades izcilnieka balvu, jūties priecīgs un pārsteigts, jo nav zinājis, ka šo stipendiju var saņemt arī tehnikumu audzēkņi. Un nav sevi vērtējis tik augstu, ka varētu to iegūt.

PĀRMAIŅAS NES ATKLĀSMES

Pēdējais gads Janam Alenam pagājis ātri, jo četri pirmā semestra mēneši aizritējuši praksē, otrajā semestrī viņš gatavojies noslēguma eksāmenam. Pūšis atzīst, ka kovidā pandēmija ietekmējusi arī viņu, taču nu daudz vairāk novērtējot pārvietošanās brīvību, kad varot iet, kur un kad vēlas, un, protams, ceļot. Pielāgoties attālinātajām mācībām bijis diezgan viegli, jo mājās esot atbilstoši apstākļi, bijis savs pozitīvais aspekts – nav jābraukā no Aizputes uz Kuldīgu un atpakaļ. Jans Alens stāsta, ka pirms pandēmijas neviens nav spējis attālinātas mācības iedomāties, taču viņu apmierinot abi veidi. Ir tādi darbi, ko var izdarīt labi jebkur, tomēr klātie esot neaizstājama.

NOVĒRTĒ SKOLU UN SKOLOTĀJUS

Mācību rezultāti esot tādi, kādus Jans Alens sagaidījis, varbūt pat augstāki: „Es neteiktu, ka esmu strādājis smagi, bet atslābt arī neesmu varējis. Esmu gandarīts un skolai ļoti pateicīgs par manis izvirzīšanu balvai. Pašam nelielas, ka būtu darījis ko īpašu, bet skolai ir savas domas.” Mācībām pūšis vienmēr piegājis ar vēsu prātu, visu darot pārdomāti. Vismīļāko priekšmetu nevarot izcelt, taču patikuši profesionālie. Katrs skolotājs bijis īpašs, ar savu redzējumu un metodiku, varējis iet pēc padoma, taču dažādās situācijās visvairāk atbalstījusi klases audzinātāja Līga Muceniece.

Brīvajā laikā Janam patīk būt dabā, braukt ar velosipēdu, paceļot Latvijā un ārvalstīs. Tagad viņš gatavojas jaunajam mācību gadam. Pūšis nolēmis studēt Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas un vadības fakultātē. Viņa mērķis ir iesākt turpināt, lai nākotnē savā jomā būtu kvalificēts speciālists. Simtgades stipendiju viņš plāno izlietot augstskolai.

„Biju ļoti priecīgs, kad izlaidumā saņēmu balvu. Nezināju, ka tāda stipendija ir, un jutos pārsteigts, ka to ieguvu tieši es, jo skola galvenokārt fokusējas uz labiem eksāmenu rezultātiem,” stāsta Daniēls Mileiko, kurš šovasar pabeidzis V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolu.

ATBILDĪBA VAIROJUSIES

Pēdējā gadā Daniēls bijis laimīgs, jo beidzot vairs nav vajadzējis mācīties attālināti. Tāda mācīšanās, viņaprāt, ir neefektīva, jo saskarsme ir ļoti svarīga un kopā ar klasesbiedriem process ir vieglāks. Pēc viņa domām, ikvienam gala eksāmenos rezultāti būtu labāki, ja visi vidusskolas gadi būtu pavadīti klātienē.

Savu attieksmi un darbu skolā viņš vērtē labi – esot izdarījis visu, ko vajadzējis: eksāmenu darbus uzrakstījis ar tik pietiekamu vērtējumu, lai sevis noskatītajā augstskolā iestātos budžeta vietā. Simtgades izcilnieka balva ir kā bonuss ieguldītajam. Daniēls uzskata, ka ir to pelnījis, taču priecātos arī tad, ja būtu ieguvis cits klasesbiedrs. Ņemot vērā situāciju, kādā pēdējos gadus bija jāmacās pandēmijas laikā, viņš secina, ka klases kopējā atbildība pret mācībām tikai cēlusies.

DZĪVOT LAIMĪGI

Visvairāk Daniēlam patīk matemā-

Daniēls Mileiko 12. klases izlaidumā no V. lūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktores Ineses Astaševskas saņem Simtgades izcilnieka balvu.

tika un fizika. Skolā padevušies tie priekšmeti, kuri interesē, tostarp vēl sports un angļu valoda, bet nav padevušies tie, kuri interesē mazāk, piemēram, literatūra un psiholoģija. Vislabākais pedagogs bijis fizikas skolotājs Valdis Augsne, jo viņš mācējis apgūstamo sasaistīt ar dzīves situācijām. Pie viņa neviena stunda neesot bijusi neinteresanta. Ļoti laba esot arī politikas un tiesību skolotāja Guntra Krūkliņa, viņa ir arī karjeras konsultante, izpalīdzīga dažādos jautājumos, likusi klasei nopietni domāt par nākotni.

Ārpus skolas Daniēls trenējies vai

spēlējis kādu sporta veidu, bet to varot uzskatīt par atpūtu, jo fiziskas slodzes laikā smadzenes no mācībām un problēmām atpūšas. Viņam patīk elektrotehnika un datorlietas, tāpēc viņš nolēmis Latvijas Universitātē studēt datorzinātnes, vēlāk šajā sfērā meklēt darbu.

Daniēls vēlētos laimīgu, priecīgu un ilgu dzīvi, gribētu darīt to, ko pats vēlas. Viņš domā stipendijas 500 eiro izmantot tad, kad patiešām radīsies vajadzība. Bet, redzot, kāda valstī ir inflācija, viņaprāt, gudri būtu tos iztērēt laikus vai investēt.

Būt atvērtam

Ralfs Pīpītis šogad pabeidzis 12. klasi Kuldīgas Centra vidusskolā, tur viņš esot izpildījis savu pienākumu, tāpēc stipendiju uzskatot par lielisku bonusu.

Visu 11. klasi vajadzējis pavadīt attālinātajā režīmā, un tas atstājis negatīvas sekas. Ralfs secinājis, ka pavadīt gadu bez saskarsmes ar vienaudžiem ir jauniešu attīstībai kaitīgi, tāpēc bijis īpaši priecīgs pēdējo gadu mācīties klātienē. Tagad kopābūšanu viņš uzskata par lielu vērtību.

MOTIVĀCIJA NĀKS PĒC DISCIPLĪNAS

Ralfs atzīst, ka, viņaprāt, pret mācībām izturējies, sevi disciplinējot un patiesi vēloties iemācīties ko jaunu. „Negrasos spriest, vai esmu šo balvu pelnījis, jo nenoliedzami ikkatrs ir ieguldījis darbu un sekmes ir redzamas. Manuprāt, mācībām kā ikvienai sfērai jāpieiet ar disciplīnu, un motivācija tai sekos pati,” saka pūšis. Viņam bijis savdabīgs mīļāko priekšmetu komplekts: bioloģija, ķīmija, sports un vēsture. Tas esot labi, ka intereses sniedzas dažādos virzienos. Ralfam mīļākie esot klases audzinātāji: ma-

Ralfs Pīpītis saņem atestātu un ziedus Kuldīgas Centra vidusskolas 12. klašu izlaidumā.

temātikas skolotāja Liene Mūrniece un sporta skolotājs Jānis Jerumanis. Viņu dēļ klase uzskatot, ka svarīgi ir būt gan fiziski attīstītam, gan akadēmiski zinošam.

AR KONKRĒTIEM MĒRĶIEM

Ralfam svarīgas ir fiziskās nodarbes, kā arī iespēja izpausties mākslinieciski. Viņš pievērsies svarcelšanai, lai gan izbauda jebko sportisku, ja vien tas notiek kopā ar draugiem. Mūzika esot neatņemama dzīves daļa – Ral-

fam patīkot spēlēt ģitāru un dziedāt. Dažkārt uznākot arī garastāvoklis, kad gribas pazīmēt. Viņš nolēmis studēt medicīnu. Tuvāko piecu gadu mērķis ir atrast Rīgā pastāvīgu dzīvesvietu un izlemt, ko darīt pēc studijām. Pēc desmit gadiem noteikti būšot sācis darba gaitas. Viņa atziņa – galvenais ir būt atvērtam iespējām, izkāpt no komforta zonas un izbaudīt to, kas tiek sniegts. Stipendijas 500 eiro, visticamāk, būšot ieguldījums sevis attīstībā vai kādā ceļojumā.

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 25. kārtā

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Baroka un rokoko stilā celta pils, ap kuru plešas angļu stila parks. 17. gadsimtā kāds kūrfirsts to cēlis savai sievai kā vasaras rezidenci. Pils komplekss šajā valstī ir lielākais, kas saglabājies no Hoencollernu dinastijas laika. Būvniecība sāka 1695. gadā un turpinājās līdz 1713. gadam. Vēlāk vieta paplašināta un apkārt pilij izveidots liels, angļu stilā iekopts parks, uzcelts teātris un mauzolejs. Otrā pasaules kara laikā komplekss stipri bojāts, un kopš tā laika notiek rekonstrukcija. Mūsdienās pils un parks ir populārs tūrisma objekts.

Atbildi gaidām līdz 4. augusta 11.00

e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

24. kārtas atbilde: Maui sala, Havaju salas, ASV.

Pareizi atbildējuši: Vilnis Bērniņš, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Inese Midrijāne, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane, Daina Gerente.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

ATRODI TEIKUMU!

Meklē pilno teikumu *Kurzemniekā* un atbildi līdz 4. augusta 11.00 sūti e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Pilno teikumu meklē 26. jūlija laikrakstā: „Pēc apbalvošanas organizatori...”

Atbilde: „Papildus franču jaunieši divus mēnešus vietējiem bērniem mācīja franču valodu.”

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Gunta Folkmane.

SAVĀ ARODĀ

Balva par dzīvības glābšanu

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (NMPD) gadadienā 1. jūlijā apbalvoti darbinieki no visas Latvijas. Atzinības raksti pasniegti par augstu profesionalitāti medicīniskās palīdzības organizēšanā un spēju pieņemt tūlītējus lēmumus, lai glābtu cilvēku dzīvību. Šādu atzinību saņēmusi arī Kurzemes reģionālā centra Kuldīgas brigāžu atbalsta centra neatliekamās medicīnas ārsta palīdzē LIGITA PAULAUSKA.

PATĪKAMI, KA NOVĒRTĒTA

Ligita stāsta, ka tas, protams, ir liels pagodinājums. Reti varot saņemt pateicības vai atzinības rakstus par darbu. Esot ļoti patīkami, ka dienests spēj novērtēt to, ko cilvēki dara. Par balvu viņa nebija zinājusi, tikai saņemts ielūgums, ka 1. jūlijā tiks pasniegts atzinības raksts. Pirms pāris gadiem Ligita saņēmusi goda rakstu par dzīvības glābšanu. Tas liek justies novērtētai, un tā esot motivācija strādāt ar vēl lielāku atdevi.

NO PAAUDZES PAAUDZĒ

Medicīnā Ligita strādājot jau 40 gadu. Dzimis tolaik Saldus rajona Nīgrandes ciemā. Turpat mācījusies pamatskolā, pēc tam iestājusies Liepājas medicīnas skolā mācīties par medmāsu. 1982. gadā pēc absolvēšanas sākusi strādāt Skrundas slimnīcas ķirurģijas un ginekoloģijas nodaļā. 2004. gadā viņa pabeigusi Rīgas 1. medicīnas koledžu un ieguvusi ārsta palīdzes specialitāti neatliekamajā medicīniskajā palīdzībā. No tā laika Ligita strādā Kuldīgā par ārsta palīdzību NMPD, kā arī slimnīcas uzņemšanas nodaļā. Pašlaik viņa dzīvo Skrundā.

Doma mainīt profesiju nekad neesot radusies. Jau pamatskolā Ligita gājusi sanitārajā pulciņā, kur iemācījusies pirmo

palīdzību, braukusi uz sacensībām. Medicīna vienmēr gājusi līdzi: ar šo nozari saistītas gan mamma, gan māsa, arī Ligitas meita Rīgā strādā par ģimenes ārsti. Citu profesiju sev nespējot iedomāties, jo visas lietoties daudz grūtākas. Šī viņai patīk, un prieku dara tas, ka viņa spēj pacientiem palīdzēt un tādējādi arī iepriecināt.

BĪSTAMOS IZSAUKUMOS NEAPMULST

Par profesijas grūtībām Ligita nosauc neapmierinātos pacientus. Saskarsme tagad esot grūtāka – liekas, ka cilvēki kļuvuši nīgrāki, jo nespēj saprast, kāpēc dažās situācijās viņus uz slimnīcu neved. Taču Ligita atgādina, ka NMPD pirmo palīdzību sniedz jebkurā gadījumā, cik vien var. Ja vajag ārsta viedokli, pacients tiek vests uz slimnīcas uzņemšanas nodaļu, kur tiek izmeklēts. Vasarā visbiežākie izsaukumi esot karstuma dēļ – veciem cilvēkiem ir asinsspiediena svārstības, taču bērni pārkarst vai saslimst ar infekcijas slimībām. Ligita atzīst, ka galvenais ir bīstamākos izsaukumos neapmuls: „Vienkārši jādara, kas darāms, pēc algoritmiem. Svarīgi pašiem savākties un nesatraukties.”

Arī pirmajos darba gados neatliekamajā medicīniskajā palīdzībā tas neesot sagādājis grūtības. Medicīnas pieredzes nu ir daudz – strādājot izveidojušās iemaņas. Ligita gan bažijas par jaunajiem mediķiem, kuri kopš kovida laika neesot pietiekami mācījusies strādāt ar cilvēkiem, – manekeni jau neesot nekas. Varot just, ka viņi nezina, kas gaidāms, kam gatavoties, taču komanda palīdz nomierināties un iesākt darbu.

GATAVĪBA DIVĀS MINŪTĒS

Mediķiem jābūt gataviem divu minūšu laikā. Esot zemas prioritātes izsaukumi,

kuros mašīna brauc tikai ar ieslēgtām ugunīm, un augstas prioritātes, kuros auto dodas ar skaņas signālu un bākugunīm. Parasti ātrā palīdzība pie pacienta cenšoties ierasties 10–15 minūtēs gan pilsētā, gan ārpus tās. Laiks starp izsaukumiem esot diezgan vienmuļš – parasti tiek izskatīti jauni rīkojumi, ziņojumi par jauniem rīcības algoritmiem. Naktīs – kā nu kuru reizi: dažreiz izsaukumu ļoti maz, dažreiz jābrauc visu nakti. Tad pagulēt neiznāk, taču parasti starp izbraukumiem var atlaisties, un piecerties neesot grūti. Pie tā visa pierasts, un cilvēki parasti nesaprotot, kā to var, taču Ligita secina, ka tā tas iegājies.

UZREIZ PROM BRAUKT NEDRĪKST

Viltus izsaukumi esot reti. Ja NMPD aizbrauc un izsaukuma vietā pacienta nav, mediķi prom nebrauc, pirms nav noskaidroti visi apstākļi. Tad notiek saziņa ar Rīgas dispečeru, kurš vēlreiz klausās ierakstu, lai noskaidrotu detaļas, vēlreiz tiek mēģināts sazināt pašu izsaucēju. Ja rezultātu nav, dispečers paziņo, ka brigāde drīkst atgriezties stacijā.

MEDICĪNĀ – IEVĒROJAMA ATTĪSTĪBA

Kad Ligita sākusi strādāt, aparatūras un cita inventāra bijis ļoti maz, bet tagad strādāt esot daudz vieglāk. Kādreiz mašīnā bijis viens kardiogrāfs un viena soma, bet tagad aparatūras ir krietni vairāk un var izglābt daudz vairāk dzīvību. Salīdzinot ar laiku, kad Ligita darba gaitas sākusi, nu esot vairāk izsaukumu gan saistībā ar hroniskām, gan akūtām slimībām. Līdz ar to vajadzīga profesionāla tehnika, kas spēj cilvēku glābt. Tagad daudz vairāk pacientam var palīdzēt uzreiz, nevedot uz slimnīcu.

IEVĒRĪBAI! Konkursu uzvarētāji tiek noteikti reizi ceturksnī.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papērt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

25. jautājums
Kas redzams šajā
fotografijā?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 4. augusta 11.00 sūti e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

24. jautājuma atbilde: tirgus Kuldīgas Rātslaukumā.

Pareizi atbildējuši: Ingars Neimanis, Gunta Grundmane, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Maija Viļuma.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemnieka* numuriem un līdz 4. augusta 11.00 sūti e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kā sauc tēlotājmākslas studijas Kuldīgas paletes vadītāju?

Atbilde: jūlijā koncertu sērija Kuldīgā notika Kalna pagalmā jeb sporta skolas sētā.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Maija Viļuma, Gunta Folkmane.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

Kurzemes reģionālā centra Kuldīgas brigāžu atbalsta centra neatliekamās medicīnas ārsta palīdzē, skrudniece Ligita Paulauska: „Strādājam komandā un tā tiekam galā. Ir bijuši visādi gadījumi, taču vienmēr jāaglabā miers.”

SAIKNĒ AR ĢIMENES ĀRSTIEM

Ligita vēlas uzsvērt: „Lai cilvēki būtu veseli, vairāk jāsaazinās ar ģimenes ārstiem. Ļoti daudz pacientu mums saka: „Nevarējām ģimenes ārstu sazināt, vienīgā iespēja esat jūs.” Protams, mēs palīdzam, cik spējam, taču vēlreiz atgādinu, ka pirmajai jābūt sarunai ar ģimenes ārstu – tam jābūt sazināmam un aktīvam.” Kovida laikā citi ārsti cilvēkus pieņēmuši tikai ar testiem, un tas lielu smagumu uzlicis uz NMPD pleciem, jo pie saviem ārstiem cilvēki laikus nav tikuši. Citi savus pacientus apbraukājuši individuāli. Tas esot atkarīgs no paša ģimenes ārsta.

Ligitas darba pieredzē galvenā atziņa esot tāda: cik liela, tomēr trausla vērtība ir cilvēka dzīvība.

Kristīnes Grīnbergas teksts un foto

PĀRDOD

Lēti guļamistabas, koridora virtuves **IEKĀRTAS**, sekcijas, dīvēnus, galdu, krēslus, ledusskapi, paklājus. Tāl. 22451835.

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes skaidu **BRIKETES** (310 EUR/paleta), klucīšus (125 EUR/1,3 m³ maiss), mizas, skaidas, šķeldu. Tāl. 26651831 vai www.vevers.lv.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**. Ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 313,60 EUR ar PVN par paleti. Tāl. 20331463.

Pārdod ar piegādi zāģētavas atgriezumam **MALKU**; sausu, skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tāl. 29428876.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 29254530.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 25971768.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 28668696.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tāl. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tāl. 26544462.

Kluču un skaldītu **MALKU**. Kravā 5 berkubi. Piegāde nodrošināta. Tāl. 25607959.

Skaldītu un kluču **MALKU**, piegādi nodrošinām. Tāl. 26632723.

Sausu, sazāģētu **MALKU** no koka būvkonstrukcijām. 2.50 EUR maiss, 20 maiši, 1 kubs. Tāl. 26518070.

11 mēn. vecas brūnas un baltas **DĒJĒJVISTAS**. Bezmaksas piegāde, pērkot 10 gab. un vairāk. Tāl. 24976880.

PĒRK

Meža, lauksaimniecības **ZEMI**. Tāl. 29386009.

Vietējais mežsaimniecības uzņēmums pērk visu veidu **MEŽU UN LAUKU ĪPAŠUMUS**: izcirtumus, jaunaudzus, augošus mežus. Augstākā cena reģionā līdz pat 22 000 EUR/ha. Interesē lielas platības. Tāl. 25731315.

AUGOŠUS KOKUS mežā, paši zāģējam, izvedam. Samaksa tūlītēja. Tāl. 20219102.

MEŽUS, cirsmas, malku. Tāl. 26544462.

AUTOMAŠĪNAS. Tāl. 20294598.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS**, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tāl. 20238990.

SIA *Valinda* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

GAIENES, MELLENEŠ Kuldīgā, ir iespējams transports pie klienta. Tāl. 24914134.

VAJADZĪGI

Piedāvā darbu strādāt gribošai, atbildīgai, precīzai sievietei no Kuldīgas vai Padures. Alga: 600 EUR. Oskars Bērziņš, Tāl. 28925676.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS atīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Āriņi)

DAŽĀDI

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 50 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsmu dokumentācijas sagatavošanu, tīrāuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā! Tāl. 25731315.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. **PĒRKAM** šķeldošanai zarus, zāģētavu atgriezumus, gatavo šķeldu, skaidu. Tāl. 29150380.

Tīra **DZIĻURBUMUS**. Tāl. 29296723.

ZĀLES PĻAUŠANAS pakalpojumi. Tāl. 26200636.

PATEICĪBA

Paldies visiem, kas atbalstīja, līdzī jūta, palīdzēja skumju brīdī mūsu vīru, tēvu, vectēvu Miķeli Rozentalu pēdējā gaitā izvadot.

Ināra Rozentale ar meitu Lailu un dēla Kristapa ģimeni

LĪDZJŪTĪBAS

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.*
/R. Skujiņa./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Andrim Turlutam, māmiņu mūžībā pavadot.

SIA *Saldus ceļinieks* kolēģi

Mūžībā devusies
AUSTRA BARVICKA
(22.03.1930.–30.07.2022.).
Izvadīšana ceturtdien,
4. augustā, 13.00 no Turlavas
Līpaļu baznīcas uz Ciemgaļu
kapiem.

Piederģīgie

Iznācis ikgadējais žurnāls "Kuldīgas Vēstules"!

TAJĀ LASIET:

- **Anitas un Alda Orniņu Kuldīgas izjūtas**
- **Raidieraksta "Nē, nu jā" jautrā četrrotne**
- **Vārmes smaidīgā mariupoliete**
- **Uzņēmējs, kam vajag skaldīt malku**

ATBALSTA KULDĪGAS NOVADA DOME

NOPĒRKAMS PRESĒS MAZUMTIRDZNIECĪBAS VIETĀS UN GRĀMATNICĀS KULDĪGĀ

Slēgs ceļus Raņķu, Rudbāržu un Laidu pagastā

Zemessardze informē, ka **augustā militārajā objektā Mežaine notiks militārās mācības, kuru laikā tiks slēgts ceļš Līdumnieki–Laidi.**

Mācības notiks 11., 13.–14., 16., 18.–21., 27.–28. un 30. augustā. Lai tās varētu notikt sekmīgi un to laikā tiktu ievēroti drošības noteikumi, tiks slēgts posms no poligonam piegulošā autoceļa Līdumnieki–Laidi, kas atrodas Raņķu, Rudbāržu un Laidu pagastā.

Mācību laikā poligonā *Mežaine* īpaši paredzētās vietās tiks izmantota mācību un kaujas munīcija, būs izvietots drošības apžēdējums. Nacionālie bruņotie spēki aicina ar saprātīgi izturēties pret Zemessardzes aktivitātēm.

Alberts Dinters

Slēgšanai paredzētais ceļa posms.

Ceļš būs slēgts šādos laikos:

11. augustā 10.00–16.00,	18. un 19. augustā 8.00–13.00,
13. augustā 9.00–24.00,	20. un 21. augustā 8.00–24.00,
14. augustā 10.00–16.00,	27. un 28. augustā 8.00–19.00,
16. augustā 13.00–18.00,	30. augustā 10.00–16.00.

DĀRZĀ

Ārija
Rudlapa,
agronome

Darbi no 2. līdz 8. augustam

2. augusts. Sēšanai, stādīšanai un ražas vākšanai ne pārāk labvēlīga diena. Ravē, apstrādā augsni, pļauj nezāles, sakārto noliktavas un sagatavo inventāru jaunās ražas vākšanai un glabāšanai.

3., 4. augusts. Sakņu diena. Vēl nav par vēlu sēt rudens šķirņu redīsus, daikones, rāceņus un turnepšus. Var sēt zāli, ja ir tāda nepieciešamība, un kokus no konteineriem. Vāc ziemas ķiplokus un sīpolus.

5., 6. augusts. Ziedu diena. Pārstađa īrisus un citas vasaras pirmajā pusē ziedošas ziemcietes. Sēj dobēs atraitnītes un mārupūķītes nākamajam pavasarim. Vāc ārstniecības augus tējām un puķu sēklas. Lasa ogas un vāc augļus. Gatavo ievārījumus un konservē.

7., 8. augusts. Lapu diena. Dala un pārstađa rabarberus, maurlokus. Sēj nākamajam pavasarim skābenes un ziemas sīpolus. Vēl var iesēt un sagaidīt ražu dažādiem zaļumiem, piemēram, rukolai, mizunai, dillēm, bazilikam un rudens pusei piemērotiem salātiem. Platībās, kur raža jau novākta, sēj zaļmēslojuma augus. Sēj arī ilggadīgos zālājus. Lapu dienā jāpievēršas laistīšanai, ja ir tāda vajadzība.

Rozes iedvesmo

Pagājušas nedēļas nogalē Kuldīgas novada muzejā apmeklētāji varēja apskatīt un izsmaržot rožu izstādi, kurā ar skaistajiem un daudzveidīgajiem ziediem dalījās kolekcijas dārza Rozītes saimnieki Daila un Bruno Trubiņi.

Izstāde izvietota turīga kuldīdznieka dzīvoklī, kura interjeru un 20. gadsimta sākuma mēbelējumu lieliski papildina dažādas rožu šķirnes.

Krūmroze 'Kölner Flora'.

Floribundroze 'Virdiflora'.

Apmeklētāji labprāt bauda muzeja interjeru un, rakstot ar spalvu atsauksmi, var pasēdēt arī uz senām mēbelēm.

„Ar Kuldīgas novada muzeju ir izveidojusies laba sadarbība, un rozes šeit izrādām jau trešo gadu,” stāsta D.Trubiņa. „Prieks, ka kuldīdznieki mūs ir pamanījuši. Stādus no mūsu audzētavas Kuldīgā var iegādāties *Puķu sētā*, ir arī tādi, kas brauc uz audzētavu.” Rožu kolekcijas dārzs *Rozītes* atrodas Tukuma novada Sēmes pagastā. Tas sāks veidot 2008. gadā, apmeklētājiem dārzs atvērts kopš 2012. gada. D.Trubiņa: „Es to saucu par sajūtu dārzu – tur aug ne tikai rozes, mums ir arī daudz dažādu koku un krūmu kolekciju, apskates objektu, četri dīķi. Plašajā četrus hektāru teritorijā var staigāt, relaksē-

ties un izbaudīt dažādas sajūtas.”

Ar rožu audzēšanas speciālisti *Kurzemnieks* parunāja par to, kā var izaudzēt tādu skaistumu. D.Trubiņa labprāt padalījās ar savām zināšanām un pieredzi.

Kas ir ūdenszari un ko ar tiem darīt?

Tie ir zari bez ziediem, tos vajag apgriezt, noīsināt vismaz uz pusi, lai veidojas jauni dzinumi. To var arī šobrīd, nav jāgaida rudens.

Kā rozes jāmēslo?

Roze ir ļoti *ēdelīga* – jo bagātīgāk mēslos, jo košāk ziedēs. Svarīgi jau stādot pareizi sagatavot vietu – ja stādīsiet labā augsnē un kārtīgi samēslosiet,

tas jau dos ļoti daudz. Bet, protams, ir vairāki etapi augšanas un ziedēšanas laikā – mēslošana pavasarī, tad pirms ziedēšanas, augšanas un ziedu laikā, pēc ziedēšanas.

Vai stādi ziemā jāsedz?

Viedokļi ir dažādi. Jāskatās pēc vietas, kur rozes aug, kādas tur parasti ir ziemas. Ja sniegotas, tad var arī nesegt un pieraust tikai augsnes konusus. Ar to pilnīgi pietiek, lai rozes pārziemotu. Bīstamāks rozēm ir kailsals, kas var apskādēt stādu. Svarīgākais – iestādīt rozi pareizā dziļumā, tad tā salu izturēs.

Vai pirms ziemas vajag rozes apgriezt?

Ja audzētājam patīk, lai ir skaista, kopta dobe, tad tās apgriež jau rudenī. Citiem netraucē tie apsalušie, garie dzinumi, un tad var griezt pavasarī. Jāpiebilst, ka arī tiem, kas ir apgriezuši rudenī, pavasarī vienlīdz būs jāpielīdzina, jānogriež, lai būtu katrai grupai atbilstošs griezumam augstums.

Kā cīnīties ar laputīm?

Ir nopērkami daudz un dažādi gan ķīmiskie, gan dabiskie līdzekļi. Mēs lietojam priežu skuju ekstraktu, kas jau ir nopērkams sagatavotās izsmidzināmās pudelēs, tas ļoti labi palīdz. Jāsmidzina tad, kad tiek pamanīti kukaiņi, iepriekš neko nevar izdarīt.

Kādas ir rožu slimības?

Izplatītākā rožu slimība ir tā sauktā brūnplankumainība. Tā parādās vasaras otrajā pusē, kad sākas temperatūras svārstības. Ir šķirnes, kas ir neizturīgas pret šīm svārstībām, tāpēc arī rodas brūnplankumainība. Mēs izvērtējam, kādas šķirnes stādām savā kolekcijā, lai tās būtu noturīgas pret slimībām.

D.Trubiņa iesaka nebaidīties stādīt rozes. „Tas ir mīts, ka tās prasa ļoti lielu darbu. Kurš augs tad neprasa?! Galvenais ir sākumā pareizi iestādīt, tad aplaistīt un pamēslot. Rezultāts noteikti priecēs!”

Lailas Liepiņas teksts un foto

KONCERTZĀLE
LATVIJA

**Ventspils Pilsētas svētkos
koncertzālē "Latvija"**

**Svaneborg
Kardyb**

Taustiņu un perkusiju džeza duets no Dānijas
Koncerta īpašie viesi – Matīsa Čudara trio

5.08. 22:00

**Federico
Albanese**

Pianists un komponists no Itālijas

7.08. 19:00

www.koncertzalelatvija.lv | f/Latvijahall | i/Latvijahall | Biletas: BILEŠU PARĀDĪZE

DIANA
KREČA

Jūras mātes nolaupīšana Kuldīgas pilsētvidē

Tēlnieka Egonā Peršēvica viens no pēdējiem darbiem – skulptūra *Jūras mātes nolaupīšana* – šobrīd grezno Kuldīgas pilsētvidi kafejnīcas *Rezidence Kafe „Venta”* teritorijā un būs skatāma līdz tūrisma sezonas beigām.

„Šo darbu radīju, balstoties savās izjūtās par to, ko man nozīmē būt cilvēkam pie jūras šodien, šajā laikmetā. Tā ir liela bijība un neliela kolektīvās vainas apziņa,” stāsta E.Peršēvics. „Šī skulptūra ir atgādinājums tam, cik mēs savtīgi un nežēlīgi izturamies pret jūru.”

Lai publikai būtu interesantāk vērot mākslinieku darbībā, arī E.Peršēvics vasarās strādā uz vietas tornī. Aizvadītajā sezonā tur tapa viņa skulptūra *Mākslinieka manifests*, kas arī šobrīd aplūkojama Kuldīgā, Kalpaka ielā 4.

Publicitātes foto

Līdz tūrisma sezonas beigām kafejnīcas *Rezidence Kafe „Venta”* teritorijā skatāma tēlnieka Egonā Peršēvica skulptūra *Jūras mātes nolaupīšana*.

